

FFblaðið

BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

Nr. 334

Hósdagur 20. januar 2005

12,-

FF bjargaði føroyskum sjálvsavgerðarrætti

Vitjanin hjá donsku fíggarnevndini váttaði, at tað var FF, sum í summar bjargaði Føroyum undan danska uppílegging í innanhýsis føroyskum viðurskiftum.

Sveisi- og trygdarútgerð til skip

P/f Sveisingahandilin
Mykinesgøta 8
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311909 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur • 320870

Síða 11

Fiskimenn hava fingið nýggjan og eitt sindur betri sáttmála á onkrum øki.

Sáttmálin hjá fiskimonnum endurnýggjaður

Vit selja DAEWOO bátamotorar
frá 70 hk til 1.000 hk

Umboð: Thorleif Samuelsen
Undir Gráasteini 68 · Tórshavn
Tlf: 31 77 13 · Fartlf: 28 31 38
E-mail: thorsam@post.olivant.fo

Trupulleikar og møguleikar við upsanum

Upsaátakið vísti, at møguleikar eru fyri upsanum, men teir koma neyvan av sær sjálvum.

Síða 12

Seinasti partur hjá Doru:

Missir pápa og beiggja av krígsávum.

Síða 9

KÄRCHER

Vit eru einaumboð fyri KÄRCHER trýstspularum til ídnað.

Vit umvæla eisini

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreasen · Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Køllskipanir til skip, ídnað & handlar
Hitapumpur · Prosjecktering · Monterng

SUNWELL

deepchill™
Sunwell Deepchill™
ís-skipan
· ein góð íloga

Royndir vísa, at góðskan á fiskinum er munandi betri við greytisi enn við vanligum ísi

ELECTRIC
Hoyvíksvegur 53 · tlf 35 12 20 · www.im.fo

Baksíðan

Valdemar Lützen 100 ár

Umvælingar av bátum

Einasta góðkenda glasfiburbátasmiðjan í Føroyum.

Alt glasfiburarbeiði verður gjørt í góðkendum verkstaði.

Alt umvælingararbeiði á einum staði: leingjan av bátum, søla og íseting av motorum, - og so hava vit teir sera væl umtóktu slengrikjølarnar.

Ring ella kom inn á gólvíð.

Ein góð tænasta!

AWI BOATS SERVICE SP/F

Rókahavnin 10 · FO-620 Runavík
Tel 448585 · Fartel 218585 · Fax 448785
awi@post.olivant.fo · awi.fo

100% tryggleika?

Tí velja fleiri og fleiri maskinmeistarar Mobil smyrjoliu!

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur · 320870

“Útróðrarmaðurin” hjá fiskimannafelagnum komin aftur av langferð

Einaferð í 50-unum keypti fiskimannafelagið eina standmynd. Janus Kamban hevði gjørt hana og hon avmyndar ein útróðrarmann, sum blakar fisk upp á land.

Henda standmyndin hevur verið sera væl umtókt. M.a. er hon á permuni á bókinum, sum er skrivað um Janus Kamban. Hon hevur eisini luttikið í ymiskum framsýningum sum hava lýst listina hjá Janusi Kamban.

Men nú hevur standmyndin verið á eini rættliga langferð. Hon hevur nevniliga verið partur av norðurlandsku ferðaframsýningi “Fangstkultúr i Vestnorden”, sum eisini hevur verið sýnd í Norðurlandahúsinum í Føroyum. Henda framsýningin var latin upp 25. juni 2002 og lýsir veiðumannamentanir í Føroyum, Íslandi og Grønlandi upp gjøgnum tíðirnar.

Her var framsýningin opin til 30. juni 2002, og er tann mest vitjaða, sum hevur verið í Norðurlandahúsinum. Ikki færri enn 12.000 fólk vitjandi. Hetta svarar til fjórði hvør føroyingur sá framsýningina.

Síðani fór framsýningin út at ferðast. Og fyrsti steðgur gjørdist hjá okkara næstu grannum í Het-

land, har framsýningi lat upp 20. juli 2002 í eini høll nærindis flogvølli-num í Sumburgh. Her vitjaði eisini ein fjórðingur av fólkinum framsýningina, men tá tað búgva nógv færri fólk í Hetlandi enn í Føroyum gjørdist hetta 5.000 vitjandi. Framsýningin varð eisini umrødd í BBC og í hetlendskum bløðum.

Úr Hetlandi fór framsýningin til Dublin í Írlandi, har hon var til 6. oktober 2002, og her vitjaðu 9.600 fólk. Eisini her fekk framsýningin góða umrøðu í fjølmiðlunum.

Næsti steðgur gjørdist Ísland. Fyrst í Reykjavík, har 1.100 vitjaðu, og síðan á Akureyri, har 5.500 vitjaðu. Framsýningin á Akureyri varð sett av norska fiskimálaráðharranum Svein Ludvigsen.

Nú eru vit komin inn í 2003, og okkara “útróðrarmaður” fer nú til Grønlands. Framsýningin varð í Nuuk og var opin frá 5.-11. juni, har 7.000 vitjaði, hetta svarar til helvtina av íbúgvunum í Nuuk. Framsýningin varð sett av landstingsformanninum Jonathan Motzfeldt, og grønlandska sjónvarpið hevði eina sending um framsýningina, sum vardi í 35 minuttir.

Úr Grønlandi fór fram-

sýningin til Danmarkar, har hon var opin frá 27. november 2003 til apríl 2004. Framsýningin var á Norður Atlants bryggjuni og eini 1.000 fólk vitjaðu.

Og loksins fer framsýningin til Svørkis, har hon fær innivist á Etnografiske Museet frá 24. august til 19. september 2004, og her vitjaðu ikki færri enn 43.000 fólk.

Norðurlandahúsið sigur, at tey hava frætt frá fleiri

vitjandi um, hvussu spennandi tað hevur verið at fáa eitt innlit í viðurskiftini í hesum trimum londunum. Og eingin hevur givið ilt av sær vegna veiðuna av súgdjórnum í havinum.

FF er fegið um at hava kunnað stuðlað eini slíkari ferðaframsýning og “útróðrarmaðurin” skal vera so hjaraliga vælkom-in heim aftur.

dagsins MYND

Nú um dagarnar vit vóru í einum føðingardeg, hittu vit hesi trý systkini, sum eru 262 ár tilsaman. Í miðjuni er Astrid á Dul, sum fylti 88 ár bendan dagin. Hon situr millum beiggja sín Hans Thomsen, sum er 90 ár og Elsu av Reyni, sum er 84 ár. Tey eru ættað úr Skemmuni í Porkeri, men hava meginpartin av lívinum býð í Havn. Tey hava verið fleiri systkin, eisini í Havn, og umframt hesi trý eru Sigríð og Andrew eftir á lívi. Tey bæði búgva í Porkeri. Systkini hava hildið væl saman, og eitt gott høvi at savnast er ein slíkur føðingardagur.

Inntøkur fiskimanna

Sum vanligt hava vit eina uppgerð yvir inntøkur fiskimanna í 2004 sammett við árin frammanundan. Vit eru í teirri góðu støðu, sum fiskimannafeløg uttanlands øvunda okkum, at vit fáa allar avrokningar hjá fiskimonnum, og eru tey grundarlag fyri tey altíð dagfórdu hagtøl, sum vit hava.

Gjørt verður vart við, at heildartølini fyri 2004 ikki eru endalig, tí seinastu avrokningarnar eru, sum rímligt er, ikki komnar við. Men daglønin er í hvussu er eftirfarandi, serliga hjá t.d. ísfiskaskipum, sum jú gera nógvar og stuttar túrir. Talvan yvir hýrurnar vísir miðaltøl fyri samlaðu

hýruna og daglønina hjá dekkara fyri tey seinastu 10 árin, og ber tí væl til at síggja gongdina. Týðningarmesta talið er daglønin, sum skal nýtast sum grundarlag fyri at sammeta við aðrar lønir í samfelagnum. Taka vit eina dagløn hjá arbeiðara, so er hon fyri ein 8 tíma dag kr. 903. So er tað lætt at síggja,

hvat fiskimaðurin fær eyka fyri yvirtíð, arbeiði sunnudagar v.m. Í fjør kundu vit ásanna, at trøini vaksa ikki inn í himmalin. Vit hava nú í fleiri ár upplivað økjandi inntøkur við góðari veiði og hækkandi prísun. Men nú er prísgongdin vend, og hetta merkir lækkandi inntøkur fyri ein

stóran part av flotanum. Hetta kundu vit siga í fjør og kunnu siga tað sama í ár. Samstundis hækka lønir á landi, so lutfallið millum lønir á fiskiskipum og lønarlagið á landi broytist meira enn hesi tølini vísa. Stórt sæð kann sigast, at inntøkurnar eru lækkaðar í øllum skipabólkum. Hjá summum teirra eru tær

framvegis uppá seg góðar, meðan inntøkurnar í øðrum bólum mugu sigast at vera meira at kalla vánaligar. Og at tær ikki eru verri er inntøkutrygdini fyri at takka. Men annars tala tølini fyri seg sjálvi.

Ár	Dg.	Fisk. part.	Fr. 1.	Dagst.	Min.l.	Tils.	Pr. dag kr.	Hækking/lækking í %		
								95/04	02/04	03/04
<i>(í kr. 1.000)</i>										

Nótarskip

2004	243	543	67	10	4	624	2566	38%	-31%	-14%
2003	277	724	88	8	4	824	2970			
2002	237	785	95	5	2	887	3743			
2001	261	897	108	1	1	1007	3849			
2000	252	458	55	2	1	516	2048			
1999	245	334	41	12	7	394	1608			
1998	221	542	65	7	8	622	2814			
1997	237	384	49	11	15	459	1938			
1996	241	446	52	11	12	521	2160			
1995	225	344	39	15	20	418	1862			

Rækjutrolarar

2004	207	227	28	10	1	266	1285	44%	4%	10%
2003	281	280	35	12	1	328	1166			
2002	303	315	40	16	3	374	1234			
2001	302	291	37	15	5	348	1152			
2000	265	324	39	3	0	366	1380			
1999	291	365	44	1	0	410	1409			
1998	347	395	48	8	2	453	1305			
1997	339	259	34	22	5	320	943			
1996	302	212	28	23	5	268	888			
1995	287	210	24	20	2	256	891			

Ár	Dg.	Fisk. part.	Fr. 1.	Dagst.	Min.l.	Tils.	Pr. dag kr.	Hækking/lækking í %		
								95/04	02/04	03/04
<i>(í kr. 1.000)</i>										

Stórir ísfiskatrolarar

2004	246	339	42	7	1	389	1577	90%	-8%	-4%
2003	261	379	46	5	0	430	1652			
2002	289	444	54	2	0	500	1728			
2001	246	347	42	2	0	391	1584			
2000	275	341	41	2	0	384	1398			
1999	276	289	36	7	2	334	1210			
1998	271	294	35	5	2	336	1239			
1997	262	204	27	18	4	253	966			
1996	279	198	25	23	6	252	905			
1995	292	182	23	30	11	246	831			

Smáir ísfiskatrolarar

2004	263	293	38	24	2	357	1358	45%	-26%	-7%
2003	224	280	35	14	1	330	1473			
2002	262	431	52	4	0	487	1855			
2001	247	416	50	1	1	468	1892			
2000	270	406	49	1	0	456	1694			
1999	254	323	39	5	1	368	1449			
1998	244	362	43	3	1	409	1676			
1997	267	242	32	18	4	296	1109			
1996	261	216	27	23	8	274	1052			
1995	252	192	22	18	5	237	940			

Ísfiskalínuskip

2004	215	234	31	17	3	285	1326	76%	-23%	-26%
2003	196	316	38	4	0	358	1826			
2002	222	340	41	4	0	385	1732			
2001	219	290	35	1	0	326	1483			
2000	215	239	29	1	0	269	1255			
1999	209	266	33	5	1	305	1459			
1998	206	280	34	2	1	317	1539			
1997	247	222	29	14	3	268	1085			
1996	224	138	19	24	10	191	853			
1995	250	119	18	34	18	189	756			

Ár	Dg.	Fisk. part.	Fr. 1.	Dagst.	Min.l.	Tils.	Pr. dag kr.	Hækking/lækking í %		
								95/04	02/04	03/04
<i>(í kr. 1.000)</i>										

Hekkutrolarar á flakaveiðu

2004	185	296	37	9	5	347	1875	43%	-17%	1%
2003	262	411	52	16	6	485	1849			
2002	274	525	66	17	8	616	2252			
2001	290	451	56	12	1	520	1790			
2000	350	533	66	6	7	612	1746			
1999	335	419	51	7	2	479	1430			
1998	330	411	49	8	2	470	1424			
1997	320	410	50	5	1	466	1458			
1996	289	399	46	5	2	452	1364			
1995	315	359	38	10	5	412	1308			

Garnaskip á svartkalva- og havtaskuveiðu

2004	248	275	36	25	3	339	1371	79%	-3%	-3%
2003	227	271	34	14	2	321	1418			
2002	244	292	37	16	2	347	1421			
2001	267	401	48	1	0	450	1686			
2000	287	453	55	2	0	510	1775			
1999	260	324	39	10	5	379	1458			
1998	201	212	25	6	3	246	1224			
1997	282	243	32	15	7	297	1048			
1996	225	161	21	19	10	211	938			
1995	243	114	17	33	22	186	765			

Bjargingarútgærð á sjógvi og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar,
bjargingarvestar, eldslökkkiútgærð, bjargingar og
trygdarútgærð.
Umboð fyri kenda
danska merkið
"Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlivsisdraktir
- Flótidraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartransponderar
- Eldslökkjarar
- Eldávaringar
- Branddraktir
- Umrælingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan

Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radioútgærð
Radar við ARPA og Plottara
Ekkolodd-útgærð
Sonara-útgærð
Navigatións-útgærð
Navigatións Plottara
Autopilot - stór og lítil skip
Autopilot - til bátar
Satellite Kumpass - 3xGPS
Satellite - Navigation
Satellite - Kommunikatións
Satellite - Sjónvarp
Trol-sensorar og kabinet
Gyrokumpass

Furuno/Silor/JRC/I-Com
Furuno/Simrad/JRC
Furuno/Simrad/JRC
Furuno/Simrad/kaio-
Furuno/Simrad/JRC
Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Furuno/Robertson/Sperry
Timco
Furuno
Furuno/Simrad/JRC
Furuno/T&T/Sailor
Applied/Sea Tel
Scanmar/Simrad
Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit
útgærð til GMDSS
SÝN og Service,
sum vit eisini gera

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheggi 10
FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

**Vit hava
stórt úrval
av reiðskapi
til línuveiðu**

Vit framleiða:

Flótilínu ♦ Spunpolyesterlínu ♦ Reyða línu
Terylene/Danlinelínu ♦ Reina Terylenelínu
Hvítar, reyðar, bláar og svartar teymar nr. 4-20

Línurnar fáast úr 3,5 til 9 mm. Longd millum svøvlarnar eftir ynski.

Teymarnir fáast órippaðir ella rippaðir við húkum
í ymiskum støddum.

Vit hava eisini klæðir til fiski- og arbeiðsfólk frá innast til uttast.

♦♦vælkomin inn á gólvið

SNØRISVIRKIÐ
í Klaksvík

Tel. 455254 - Fax 457254
www.snorisvirkid.fo

TEYMAVIRKIÐ
í Runavík

Tel. 473000 - Fax 473001
www.teymavirkid.fo

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyri rúsdrekka- og
rúsevnmisnýttarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella
rúsevnum, ert tú vælkominn at seta teg í samband við Blá-
krossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- avrúsan og viðgerð
- einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)
- samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)
- eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer
sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

Blákrossheimið
Lynggøta 12

FO-100 Tórshavn
Tlf. 31 55 75

Fiskavirking gjørt til syndabukk

Føroya Arbeiðsgevarafelag hevur við undran fylgt við nógva tjakinum um støðuna í Suðuroy. At gongdin í oynni má vendast, er púra greitt, men vit kunnu als ikki góðtaka, at eitt einstakt virkið fær ábyrgdina av øllum. Viðgerðin av Føroya Fiskavirking, og leiðsluni í felagnum, hevur verið undir alt lágmark, og fyrítøkan er beinleiðis gjørd til syndabukk.

Líka síðan Framtaksgrunnurin avgjórði at leggja Føroya Fiskasølu saman við Føroya Fiskavirking, hevur Fiskavirking verið viðgjørt í fjølmiðlunum. Og síðani Fiskavirking avgjórði, at neyðugt var at lukka virkini, sum Fiskasølan hevði rikið í Hvalba og Vági, hevur kritikkurin heglað niður yvir fyrítøkuna, bæði stjórn og nevnd. Støðan hevur mint um grind, sum er givin upp til skutil.

Føroya Arbeiðsgevarafelag hevur við undran fylgt við nógva tjakinum seinastu tíðina. At støðan í oynni er sera ring og má vendast, er uttanfyri allan íva. Men tá man hinvegin sær ta viðgerð, sum Føroya Fiskavirking fær bæði lands- og kommunalpolitiskt, má bert staðfestast, at hetta kjak er undir øllum lágmarki og má fatast sum máttloysið ella ómegd. Viðgerðin av hesum partafelagi, har nevnd og stjórn arbeiðir eftir bestu sannføring, er stutt sagt grátulig.

Ynskja vit sum samfelag, at almenna kjakið seinastu vikurnar skal leggja støðið fyri framtíðar veruleika hjá føroyskum virkisleiðslum, har eigarin er tað almenna? Skulu vit framyvir vænta, at allar nevndir og stjórnir, sum dagliga gera sítt besta, kunnu vera útsettar fyri grovari forfylging? Er tað rætt, at politiskt dugalloysi, sum er hópa upp í gjøgnum árin, verður helt útyvir hesar nevndir og stjórnir?

Støðan er ring í Suðuroynni og serliga í sunnaru helvt. Hetta er eyðsæð og arbeiðsloysishagtølini siga nóg mikið. Tí má nakað gerast. Men hetta er ikki uppgávan hjá einum einstøkum partafelag, heldur ikki um talan er um eina stóra fyrítøku sum Fiskavirking.

Strukturtrupulleikarnir í Suðuroynni eiga at verða viðgjørdir av landsins ovastu leiðslu. Men neyðugt er eisini, at allir suðuroyingar taka eitt tak fyri framtíðini hjá oynni, tí at vænta at stóra loysnin kemur dumpandi norðan úr Havnini, er ov bláoygt.

Neyðugt er at skapa eitt gott flutningskervið, so Suðuroyggin aftur gerst partur av Føroyum, líka so væl sum Vágoyggin ella Klaksvíkin. Hetta er fyrsta fyriritryt fyri, at møguleikar aftur vera at liva og dríva vinnulív í Suðri. Men neyðugt er eisini, at allir suðuroyingar arbeiða saman um felags loysnir. Og somuleiðis at vinnan í Suðuroy hugsar langsíktað um menning av møguleikunum, heldur enn bara at taka lötuvinningin, sum t.d. at avreiða uttanlands.

Føroya Arbeiðsgevarafelag heldur, at kjakið síðstu tíðina staðiliga hevur undirbyggt tilgongdina um einskiljing av almennum partafeløgum skjótast tilber. Tað kann ikki vera nakar, sum ynskir nevndum og stjórnnum, sum stríða sítt dagliga stríð fyri fyrítøkuna, sovorðna ógrundaða húðfletting, vit her hava verið vitni til.

60 ár síðan bardagalok:

Minningarhald í Newcastle

Bispar leggur krans við minningarhaldið í fjør. Minnistalvan er ovast t.v. Niðast síggjast montrir við bókum, har nøvnini á teimum sum fórust eru skrivað, eisini nøvnini á føroyingum, sum fórust undir krígunum.

Tann 5. mai eru 60 ár farin, síðan 2. heimsbardagi endaði. Í hesum sambandi verða uttan íva nóg minningarhald í londunum, sum vórðu rakt av hesum ragnaroki, og her vóru Føroyar jú eitt av teimum.

Sum vit hava greitt frá fyrr, verður eitt av hesum minningarhaldum í Newcastle í Onglandi, sum var "heimahavn" hjá teimum nógvu donsku skipunum, sum sigldu fyri teir sam-eindu undir krígunum.

Á hvørjum ári hevur verið skipað fyri minningarhaldi í dómkirkjuni í Newcastle á ársdegnum fyri endan á bardaganum.

Men hesa ferð verður tað nakað serligt, og meira verður gjørt burtúr vegna henda runda dagin. Fyrirleikarnir av danska hátíðarhaldinum bjóða eisini føroyingum at verða við.

Skráin er henda:

Sjálvst háttíðarhaldið verður sunnudagin 8.mai, men

roknað verður við, at gestirnir koma 6. ella 7. Tann 7. verður fyriskipað ein samkoma fyri luttakarunum.

Minningargudstænan verður í St. Nicholas Cathedral 8. mai kl. 12, har Københavns Drengekor fer at syngja. Kransar verða lagdir við bretsk og donsk minnismarki. Tað verður eisini donsk flota-vitjan. Millum luttakarnar verður danski sendimaðurin í London og borg-meistarin í Newcastle.

Uttan íva verður okkurt føroyskt íkast, men hetta er tó ikki fastlagt enn.

Aftaná gudstænan verður móttøka og um kvøldið verður døgurði.

Fiskimannafelagið skipar fyri eini pakkaferð til Newcastle, og skjótast gjørligt verður meira at frætta um hetta.

Men vit vilja fegin frætta sum skjótast frá teimum, sum kundu havt áhuga, so vit kunnu fáa eina kenslu av áhuganum.

Nýggj manningarmynd

Vit hava aftur fingið eina manningarmynd frá Fornminnissavninum. Latið okkum endiliga frætta, um nakar kennist við menninar. Leggið til merkis klæðini, ið eru hongd til turkingar.

Haldið FF-blaðið

Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

4. januar

Stilli og 15,6 kuldastig

Eg má fyrst koma við nøkrum, sum eg og aðrir halda vera lögð, men sum einki hevur við fiskiskap at gera. Nógv er til av skarvi her um okkara leiðir, men hann er ógvuliga stýggur, ja verri enn vargaseyður. Um man sær skarv her, so er hann á flogi, ella er við at fara á flog, alla tíðina fleiri byrsumál frammanfyri.

Eg kom her fyrstu ferð í mai 1970 og havi verið nógv á báti her um leiðir. Eg havi havt møguleika at skoti skarv, men ongantíð havi eg sæð skarv inni í munninum á Ulkuvíkini sum vit kalla. 28. desember í fjør, tá eg fylti ein tanga niðri á Oljukaiini, komu tveir skarvar og settu seg eitt lítið byrsumál frá mær. Teir kavaðu óført og høvdu fisk í nevinum, hvørja ferð teir komu upp aftur.

Har kom ein eldri maður spákandi við stavi. Eg rópti á hann og bað hann koma at hyggja eftir skarvunum. Hann hevði arbeitt á kaiuni øll árin, til hann gavst fyrri aldur. Hann hevði ongantíð sæð skarv her inni áður.

Aftur í dag vóru triggir skarvar, sum lógu og fiskaðu inn ímóti kaiuni. Um tað er fiskaloysi, har teir koma frá, ella hvat ið er áfatt, er okkum ein gáta.

“Lómur” kom inn til Aasiat í morgun við gott 90 tons og fóru longu nýggjan túr um kvöldið.

Tað er ikki loyvt at fiska krabba norðan fyri 64,15 stig frá 1. januar til 31. mars, so krabbabátarnir hava so at siga einki alternativ hetta tíðarskeiðið, og havnin er avtakin við krabbateinum. Tað hevði nokk ikki gingið at fiska krabba í kuldunum, sum vit hava havt í hesum nýggja árinum. Tað er nú einaferð so, at tá krabbin kemur innanborða og ikki sleppur í lívd beinanvegin, so detta beinin av í kuldunum.

5. januar

Stilli og 15,7 kuldastig.

“Ocean Tiger” kom inn í morgun at landa gott 300 tons. Teir fiska bert posarækjur. “Polar Amaroq” er inni í Nuuk og landar.

6. januar

Stilli 18,7 kuldastig.

“Kiliutaq” kom inn í morgun at landa, teir høvdu fulla last. “Akamalik” er inni í Nuuk og

“Lómur” kom inn til Aasiat 4. januar við gott 90 tons og fóru longu nýggjan túr um kvöldið.

“Kiliutaq” kom inn at landa 6. januar, teir høvdu fulla last.

landar, teir høvdu næstan fulla last.

8. januar

Stilli og 13,7 kuldastig.

“Kiliutaq” fór nýggjan túr í dag. Nú er ísur við at leggja seg í havnina, so um hetta stilla veðrið heldur sær, verður heilt fitt av ísi her hjá okkum. Tað eru nógv ár síðani, at vit hava havt ísveit, og tað eru fleiri ár síðani, at fiskiflotin frá Diskovíkini hevur verið her í Sisimiut og fiska vegna ís í Illulissat umráðnum. Í gjárkvöldið varð sagt í tíðindasendingini hjá sjónvarpinum, at nú var alt tilfryst í Illulissat.

Annars fáa teir smærru bátarnir væl av rækjum frá innara kanti av Dýpinum og inneftir. “Lómur”, ið skuldi landa í Illulissat sunnumorgunin, er kominn inn í kvöld at landa gott 95 tons.

9. januar

Stilli 14,7 kuldastig.

Tað er fyrstu ferð á vetrinum, at eg havi sæð ís í munninum á Amertloqfjörðinum. Tað er ísur, ið er kominuttanifr, og sum tað sæst á ískortinum, so er heilt næstan suður ímóti Haruoyinni, ið liggur nakað norðan fyri Diskooyinna.

Eg var mær ein túr og

hugdi um nakað gott var at fáa úti á Brettinum, sum vit kalla. Tað er har, ið jollumennirnir selja sína vøru. Eg varð freistaður at keyp mær nakrar royttar lomvigar fyri kr. 50,-stykk-ið. Tað var næstan sum at síggja nátar, so feitir vóru teir. Eg vil heldur keypa slíkan fugl, ístaðin fyri høsnaðungar, tí teir smakka nógv betur. “Lómur” fer út nýggjan túr í kvöld.

12. januar

14,9 kuldastig og stilli, men eitt lot av norðri útiá.

Nógv er til av skarvi, men hann er ógvuliga stýggur.

Trolarin “Hanseraq” kom inn í morgun við knapt 75 tons av ísaðum rækjum í kørum. Skulu til Nuuk at umvæla okkurt smávegis. Teir skulu byrja at landa til virki í Pamiut, ið nýliga er byrja at taka ímóti rækjum.

14. januar

14,7 kuldastig og stilli, men eitt lot útiá.

“Lómur” er inni og landar gott 80 tons. Teir vóru lidnir at landa á middegi, men av tí at virkið ikki hevur kørini klár fyrr enn í morgin tíðliga, sleppa teir ikki út aftur fyrr tá.

Annars landa teir smærru bátarnir nógv rækjur, teir liggja í innara kanti av Dýpinum. Ja, teir eru so innarlaga, at eg síggi teir úr vindeyganum.

Tað er ikki bara í Sisimiut tosa verður um skarv, tí í tíðindasendingini hjá sjónvarpinum søgdu teir frá skarvi í Manitsok. So okkurt lögð er, men hvat kann tað verða?

Sum eg skilji, so hava triggir trolarar hjá Polar Seafood verið inni og landa. Talan er um trolararnar: “Polar Nanok”, “Polar Timmiarmiut” og “Polar Nagtoralik”.

15. januar

13,5 kuldastig og stilli

Í morgun, men so var tað sum úr byrsumúlunum, stormur av tí allar ringasta og skifti hann ímillum sunnan og útsynning, men vindurin minkaði út á dagin. Eg hoyrði frá onkrum trolara, ið hevði mált heilt upp í 35 m/sek.

Hon nýtist ikki at vera so

STÓR

Nei, lýsingin nýtist ikki at vera so stór fyrri at síggjast - og tá kostar hon heldur ikki so nógv.

Gerið eina lýsingaravtalu við FF-blaðið og sparið 50%

Telefon: 31 15 69
ff-blad@post.olivant.fo

AGN

sild / kúfiskur
makrelur
høgguslokkur
einkultfryst gágga

hava dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR · telefon: 447720
ella 448095 · fax: 448744

SENT VERÐUR VIÐ STRANDFERÐSLUNI

BAADER

Vit hava eykalutir á
goymslu og útvega
teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
Fax: 44 42 85

90 ára dagur

Tann 13. januar 2005 fylti Elsebeth Kristina (Ebba) Wang í Hoyvík 90 ár.

Tá hon varð fødd, høvdu vit havt fyrra heimsbar-daga í fyra mánaðar. Í

Ruslandi stýrdu zarurin, í Týsklandi og Eysturriki keisarar, og Jerusalem og Bagdad lógu undir sultaninum í Istanbul.

Móðir hennara var Sú-sanna (1876-1955), ættað úr Innistovu í Mykinesi.

Faðirin var Hans Simon-sen (1878-1967), traðar-maður og útróðrarmaður. Hann var triðja ættarlið á trøðni uttan fyri Garðar í Hoyvík. Av teimum sjeystkjunum eru trý deyð. Tann kendi skiparin Johan í Hoyvík, ið var elstur, giftist við Sigríð Henriksen úr Sandavági og doyði

84 ára gamal í 1989.

Elsa, ið var næstelst, giftist við Johan í Gjörðum í Porkeri og doyði 87 ára gomul í 1993. John, ið var triðelstur, giftist við Annu á Borg á Argjum, og doyði 66 ára gamal í 1975. Tey fyra systkini, ið eftir liva, eru Margreta, ið er 92 ár, og síðan 1993 einkja eftir Hermann Jensen í Danmark. Anna, sum er 87 ár, er einkja eftir Jógvan Hansen úr Klaksvík, sum doyði í 1998. Tey búðu í Keypmannahavn. Yngstur er Sigurð, sum er giftur við Renatu úr Zürich í Sveis, og hann býr í grannahúsunum.

Tá ið Elsebeth Kristina

varð fødd vóru trý hús í Hoyvík - umframt bróstsjúkrahúsið í Hoyðølum. Heima á Garði vóru tvey hús. Í Uppistovu búði upp-sitarin Magnus Jacobsen úr Miðgeil í Kaldbak, og í Niðristovu búðu bóndafólkini. Mourits hevði fest í 1912, men haldbóndafólkini búðu framvegis har. Haldbóndin var Per, elsti sonur Marin í Hoyvík og tann Mourits Mohr, ið saman við Plöyen amt-manni var í Hetlandi í 1839. Haldbóndakonan, omman heima á Garði, var Elsuba Maria Olsen av Bakkanum í Hvalba.

Men áðrenn Elsebeth Kristina fylti tvey ár, vaks Hoyvík munandi, tí Sí-mum, pápabeiggi hennara, bygdi tey fjórðu húsini í bygdini á Lagni í ovaru helvt av trøðni.

Elsebeth Kristina gekk í skúla í Hoyvík tveir dagar um vikuna til hon fór í realskúlan í Havn. Eftir próvtøkuna arbeiddi hon í Havn í nøkur ár, serliga hjá Johan Evensen, spinn-aranum, men eisini í køki-num á sjúkrahúsinum. So var hon í trý ár skrivstovu-kvinna á royndarstöðni, har Jógvan Huusgaard var fyrstjóðumaður. Í 1938 giftist hon við Poul Wang í Kaldbak, sum var sonur Zacharias, ið var bóndi í Sölgørðum, og Marin, bóndadóttir úr Hoyvík. Í

Kaldbak var hon húsmóðir í 27 ár, og finguhon og Poul børnini Eyð-

un, Zakarias, Sölvá, Hanus og Mourits. Tá Eyðun tók við garðinum í Sölgørðum, fluttu hon og Poul í 1965 til Hoyvíkar. Poul var systursonur hoyvíks-bóndan Mourits Mohr, sum var giftur við Jettu Jacobsen úr Miðgeil í Kaldbak. Tey vóru barn-leys. Tey vildu hava, at Poul tók við garðinum, og kom hetta í lag, hóast Poul tá nærkaðist teimum 60. Tey settu tó ikki búgv í bóndahúsunum, men fluttu inn í barnaheimið hjá Elsebeth Christinu.

Har hildu tey fram við at arbeiða eins og fyrr. Poul røkti haga og bø, og tey høvdu kýrnar standandi í gamla fjósinum heima á Garði. Elsebeth Kristina fór hvønn morg-un heim at mjólka, og mong vóru tey, ið fingumjól frá teimum.

Tey lótu garðin til Hanus í 1974, og tá fóru kýrnar niðan á Vatnaskarðar, men Poul helt fram við at ganga burtur í haga og arbeiða við seyðinum til hann var 90 ár, og tey virkaðu ull. Poul vaskaði og nappaði, men Elsebeth Kristina sat í vevinum sum hon hevði gjørt øll árin í Kaldbak, og tað var ikki smávegis av pløggum hon læt Heimavirkinum - og børnum og ommubørnum.

Poul doyði 14. februar 2004.

Børnini

Brot úr frásøgn hjá Ebbu

Vit á FF-blaðnum vilja eisini ynskja Ebbu hjartaliga tillukku við hesum stóra degin. Ebba hevur nevniliga eisini verið okkum hent. Hetta var í samband við okkara greinarøð um Onnu Evensen í 2003. Ebba arbeiddi hjá soni hennara Johan Spinnaran, og hon gav eitt áhugavert íkast til okkara vinnusøgu frá teirri tíðini. Vit endurgeva part av hesi áhugaverdu frásøgn.

Johan var føddur í 1881, og Elsebeth Christina sigur, at hann hevði 50 ára føðingardag, beint eftir, at hon var komin hagar. Jacob Lützen, sum var mammubeiggi Johan, innrættaði spinnarið í Rættará í 1903, og Johan skuldi blaðungur standa fyri spinnarinum. Jacob og sonurin, Valdemar Lützen, góvust í 1908 og keypti Johan alla útgerðina og bygdi virkið við Sandá, og tað var tá, at hann fór at nýta vatnorkuna. Johan hevði verið 3 ár í Týsklandi og hevði útbúgv seg sum spinnara har. Mannfólkini, sum arbeiddu á spinnarinum, vóru Johan, Edvard Samuelsen, ættaður úr Horni í Havn, og Mortan á Argjum. Restin var konufólk. Elsebeth Christina hevði avgreiðsluna um hendur. Men henda gekk fyri seg heima á gamla hospital, sum Johan átti, og har hann búði. M.a. skuldi Elsebeth Christina skriva øll postuppkrøv. Alt varð sent við postuppkrav, um ikki annað var avtalað. Hon skuldi eisini bera umsorgan fyri, at posarnir við ull vóru væl og virðiliga merktir, so teir kundu koma aftur til sín rætta eigara. Tað var ikki lukkuligt, um hetta ikki varð gjørt. Men tað kom sera sjáldan fyri, at merkingin hvarv. Ull kom allastaðni frá í landinum, so tað var eisini nógv at halda skil á.

Ullin skuldi eisini skiljast og turkast. Hon kundi turkast úti, men vóru ikki líkindi til tess, kundi hon viðhvørt verða turkað uppi á loftinum undir væðingini á gamla hospitali, áðrenn hon við hestavogni ella seinni bili varð koyrd út til spinnarið at verða spunnin.

Eisini veving

Umframt at spinna varð eisini vovið. Hetta var gjørt í 3-4 ymiskum kvalitetum, sum vóru frá finum til minni fint. Hetta var tweed, ið var tiltikið fyri vakran lit. Toyið varð sent niður til Danmarkar at tøva og farga. Tá tað kom upp aftur, var tað klárt at verða selt. Hetta virksemað stæðgaði annars, tá sambandið við Danmark varð kvett í 1940.

Elsebeth Christina hevði fingið greið boð um, hvussu hon skuldi avgreiða kundarnar, tá teir komu at keypa tilfar til buksur. Var tað til stuttar buksur til stóran mann, skuldi nýtast 1,1 metur av klæði. Til ein miðal mann kravdist 1 metur, og til lítlan mann 0,9 metur. Til einar langar buksur skuldi 0,25 m leggjast afturat. Johan legði saks á borðið, og nú var tað ábyrgdin hjá Ebbu at klippa. Elsebeth Christina var í fyrstuni bangin fyri at klippa skeivt, men hetta bilaði ongantíð.

30 krónur um mánaðin og weekend

Elsebeth Christina búði heima hjá Johan og Berghild, sum annars var systir Petur Mohr Dam. Hoyvík var jú langt burturi. Hon fekk fullan kost og 30 kr. í løn um mánaðan. Tað var als ikki so galið tá. Johan og Berghild áttu Onnu tá, og seinni varð Johan føddur í 1935. Elsebeth Christina var fyri ein part eisini arbeiðskona heima hjá teimum. Eingin kom jú við ull um summarið, men um heystið var nokk at gera.

Elsebeth Christina letur væl at Johan Evensen og eisini konuni Berghild. Tey vóru stás fólk. Her fekk hon nakað so forkunnugt sum weekend, og tá slapp hon heim til Hoyvíkar. Víst var tað ikki fyrr enn leygarkvöld, men kortini...

Men sjúka kom uppi leikin. Tá seldi Johan spinnarið til sín felaga Edvard í Horni. Men Elsebeth Christina hevði arbeiði fram til 1. mai 1935, tá hon fór á royndarstöðina í Hoyvík at arbeiða á skrivstovuni.

Bara lúsin føroysk er...

Tað er eitt kent orðatak, at bert lúsin útlendsk er, hon ongan skriðan ger. Og man hetta orðatak verða grundað á tær royndir, sum vit hava havt fyrr á hesum øki, serliga móti dønum.

Nú er tað beint mótsatt. Besta dømi um hetta er tann jabban, sum hevur verið í fjølmiðlunum seinastu tíðina um, at nakrir danskir fundamentalistar tvífalda um at fáa grundlógina nevnda í samband við eina lóg um okkara uttanríkisheimildir. Hetta er eitt mál sum er nærmast púra líkaglydugt, tí semja er um, at ætlaða lógin gevur okkum ikki fleiri heimildir enn vit hava. Tí kann tað stórt sæð gera tað sama, um vit hava hana ella ikki. Men hetta er gott dømi hjá

føroyskum fjølmiðlum at vísa føroyingum, hvørjir gavstrikkar teir eru, sum sita í danska embætis-verkinum.

Samstundis hava vit víst á, hvussu fundamentalistar í føroysku umsitingini beinleiðis spennu bein fyri okkara eigna sjálvavgerðarrætti í innanhýsis málum, uttan at hetta verður tikið uppá tunguna, og enn minni viðgjørt av nøkrum í Føroyum.

Frágreiðingin her er helst tann, at hetta er eitt mál, sum mong fegin

síggja kvatt, nevniliga ein møguligur stuðul fyri at bjarga okkara rækjuvinnu.

Men hetta skuldi ikki verið so avgerandi, tí semja skuldi verið um, at uttan mun til úrslitið, so eigur avgerðin at vera okkara.

Vit halda mannagongdina vera sera grova fyri eina umsiting. Meðan tað frammanundan fanst ein EBS frágreiðing, sum staðfesti okkara sjálvræði á hesum øki, og vit hava eina nýggja útgreining frá einum serfrøðingi, sum staðfestir tað sama, so ger

løgmannsskrivstovan sær ómak fyri at gera sjónarmið, sum kunnu verja føroyskan sjálvsavgerðarrætt, til einkis til fyrimuns fyri útlendsk áhugamál. Og er hetta gjørt í einum máli sum er heilt avgerandi fyri um vit ráða okkum sjálvum ella ikki..

Niðurstøðan er, at bert lúsin er føroysk, er alt í lagi. Men er hon dansk, so eru teir nakrir "fanar". Ikki eru vit komin longur enn so.

Anna Maria og Olov Ånstad diamantbrúðleyp

Tann 28.januar hava tveir svenskir føroyavinir verið gift í 60 ár. Her er talan um hjúnini Anna Maria og Olov Ånstad. Olov er sera væl kendur hjá okkara lesarum frá teimum gomlu myndunum, sum vit hava havt her í blaðnum, og sum hann hevur tikið.

Hann kom til Føroyar fyrstu ferð í 1948. Fyrsti maður, hann kom í samband við, tá hann kom í land av "Tjaldrinum" var Gunnar Gunnarsson, sum var leiðari á Fiskivinnustovuni í eitt mannaminni.

Gunnar bjóðaði Olov við til hús, og tá byrjaði eitt vinalag, sum vardi alt lívið.

Hetta vinalag, sum er farið í arv í ættina gjørdi, at vit hava kunnað endurgivið sera áhugaverdar myndir, sum Olov hevði tikið í Føroyum tær ferðirnar, hann hevur verið her. Myndirnar eru serliga frá fyrstu ferðini hjá Olov í Føroyum í 1948, men eisini eru áhugaverdar myndir og filmur frá 1963,

tá regluliga flúgvingin uppá Føroyar byrjaði.

Olov og konan Anna Maria vóru á vitjan í Føroyum seinasta summer, og tá hittu vit tey. Tey eru ikki ársungar longur. Hann er 85 ára gamal og hon er 84 ár. Ferðin til Føroya er hátturin hjá Olov at halda sín 85 ára føðingardag.

Í 1940-unum hevði Olov ein fotohandil, so tað man vera hiðani, hann hevur fingið áhugan fyri myndatøku. Síðani gjørdist hann blaðmaður. Seinni arbeid-di hann við keyp og sølu av húsum, so hansara virksemi hevur verið sera fjølbroytt.

Tey eiga seks børn, 23 barnabørn og 13 langabba- og langommubørn. Olov er við í Lions Club,

og hann hevði eisini samband við Lions í Havn, tá hann var her.

Blaðið Eskilstuna-Kurieren hevði í summer eina samrøðu við Olov. Her var hann m.a. spurður, um hann hevði nakran serligan dreym. Hann svaraði: "at ætlanin um at sleppa aftur til Føroyar í summer skuldi eydnast". Og tað gjørdi hon.

Tey vóru eisini sera fegin um at uppliva Ólavsøkuna og vóru serliga hugtikin av kappróðrinum og eisini av felagssanginum Ólavsøkuvøld. Slíkt høvdu tey ongantíð droymt um at uppliva. Tey vóru eisini við til Ólavsøkugudstæstuna og møttu 1 tíma frammanundan fyri at tryggja sær pláss at sita.

Olov heldur FF-blaðið og skilir stóran part av tí. Hann er sera fegin um tað, hann kann lesa í blaðnum.

Her skal sigast, at vit framvegis hava ein hóp av myndum hjá Ånstad, sum okkara lesarar fara at koma at fáa gleði av.

Tað var hugvekjandi at hitta hendan gamla føroyavinin og eisini at hitta konu hansara í summer.

Vit fara at ynskja teimum hjartaliga tillukku við tí stóra degnum. Tey hava ikki bert verið gift í 60 ár, tey hava kenst í 70!

So her er talan um trúfesti við lít!

Minningarorð um Denhard Kurt Joensen

Tað er ikki lætt at skriva minningarorð um teg babba, tí tað staðfestir enn einaferð, at tú ikki ert millum okkum meira, og tað er svárt at góðtaka. Sjálvt um eitt ár er liðið, síðani vit mistu teg, gerst saknurin ikki minni. Einkí kann fylla tómrumið eftir teg. Tú var eitt heilt serligt menniskja við sera nógvum góðum eginleikum.

Tú var stillfórur, vísur, skemtingarsamur og tú gjørdi ongan háva úr tær sjálvum, men bar stórar dygdir, ið komu til sjóndar, tá brúk var fyri tí.

Tú raðfesti familjuna høgt. Einkí var ov gott til okkum børn. Tú setti heldur titt egna til viks fyri okkum. Tú og mamma skapaðu okkum eitt eydnuríkt og trygt heim.

Á, sum vit vóru spent, tá ið tú kom heim av skipi. Tann dagurin var altíð nakað heilt serligt.

Tú lærði okkum so nógv. Tú vísti altíð áhuga fyri tí, vit fingust við. Um tað var arbeiði, útbúgvingar ella persónlig viðurskifti, so stuðlaði tú okkum. Tá vit blivu foreldur, gleddist tú við okkum, og børnini elskaðu at vitja abba og ommu. Tey sakna teg og spyrja eftir tær.

Tú ynskti altíð at hjálpa, og fólk kendu seg trygg har tú var, tí tú hevði altíð eitt gott tak á støðuni.

Tá tú bleiv sjúkur, fall tú ikki í fátt, men valdi at stríða ímóti sjúkuni og tú legði alt titt álit á, at Jesus vildi hjálpa tær. Ongantíð gramdi tú teg. Tey vóru nógv, sum vóru í forbøn fyri tær. Tað var ein stórruggi og troyst í neyðini, og vit víta, at tað gav tær styrki at koma ígjøgnum dagin.

Tú skuldi fyrst ígjøgnum eina stóra skurvíðgerð og síðani eftirviðgerð. Stórrur partur av sjúkraleguni var í Danmark, og var tað ringt ikki at kunna vitja teg, tá vit ynsktu tað. Men tað var ein uggji, at mamma alla tíðina var við tína lið. Tit vóru so serliga góð við hvør annan, at tað er ikki lætt at skilja, at tit ikki fingi loyvi at blíva gomul saman.

Babba var føddur og vaks upp við Sjógv í Kollafirði. Foreldur hansara vóru Jógvan og Elsebeth Malena Joensen. Babba var mittastur av sjei systkjum. Tey eru Andreas, Niklas, Torbjørn, Marjun, Jákup og Tróndur.

Babba kláraði seg væl í skúlanum og var raskur at hjálpa til heima og í Tinggárdinum. Sum 14 ára gamal fór hann sín fyrsta túr til skips saman við beiggja sínum Torbjørn. Teir fóru við einum norskum báti, ið kallaðist Polstrøm. Hesin bátur royndi við línu undir Íslandi. Eftir hetta var hann í Grønlandi við trolbátinum Viðoyinni. Hann gekk eisini á Háskúla í Havn.

Eftir at hava verið til skips í nøkur ár fór hann á stýrimansskúla. Her møtti hann mammu okkara Annefju Johannesen úr Fuglafirði. Hon arbeiddi tá á ellisheiminum í Havn. Tey giftust í 1967. Fyrst búðu tey á Todnesi í Kollafirði í eitt ár og bygdu síðani hús í Fuglafirði.

Tey fingi seks børn. Petur Frank, Jógvan, Christian, Fíu, Elsebeth og Rúna. Og tey eiga sjei abba- og ommubørn.

Tað fyrstu tíðina eftir, at babba var liðugur við stýrimansskúlan, sigldi hann við A/P Møller. Síðani við norskum trolara, Boðanesi og Kappanum. Tey síðstu 28 árin sigldi hann við Vaktar- og Bjargingartænastuni.

Tá babba var 14 ára gamal, valdi hann at fylgja Jesusi. Hann las og grundaði nógv í bíbliuni í tí stilla. Sum 64 ára gamal bleiv hann doyptur, og var glaður fyri at hava tikið hetta stigi. Hann nýtti ofta høvi at siga okkum børnum frá Guðs orði. Tað, sum hann legði stóran dent á, var, hvussu frígerandi Jesu frelsa er, og at vit einki kunnu gera fyri at fortjena hesa frelsu, men einans taka ímóti hesi gávu við trúgv.

Tú gavst okkum so nógvan kærleika. Tú ríkaði okkum so nógv við tíni umsorgan. Tú livdi eins og var tú eitt ljós fyri okkum børn. Okkara troyst er, at vit ein dag siggja teg aftur.

Børnini

FFblaðið
BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

Ring um lýsingar á tlf. 31 15 69
ella send eitt fax á 31 87 69

gevir
MEIRI
MINNI

Seinasti partur hjá Doru:

Pápin og beiggin gingu burtur og tey fluttu vestur til Vatnsøyrrar

Vit eru nú komin til seinasta partin av teirri áhugaverdu frásøgnini hjá Doru Nielsen. Kríggið rakar, tá pápin og beiggin hvørva við "Kristionnu". Og vit hoyra um, tá húskið flytir vestur í Vágar, har Dora framvegis býr.

Krígssárin

Krígssárin vóru ein døpur tíð. Ofta hoyrdu vit luftalarm. Bretsk og russisk herskip lógu á Skálafjørðinum. Týsk bumbuflogfør komu inn eftir fjørðinum og sleptu bumbur niður. Tá bleiv skotið bæði av Toftum og av Skála eftir hesum flogførum. Vit runnu oman í kjallaran, tá vit hoyrdu luftalarm. Seinri bleiv eitt bumbuskýli gjørt til bedingsfólkið, so tá fóru vit eisini har. Viðhvørt fingur skip skaða av hesi bumbing, og Dánjal dýkkaði, tá leki var komin á okkurt herskip, so tað var grund til at vera bangin. Um vetrarnar, tá alt var myrkalagt, og vit vaknaðu upp á nátt, var tað, sum um alt stóð í ljósum loga av flúgvarum, sum kastaðu bumbur niður, og frá skotunum av landi aftur ímóti hesum flogførum.

Dora er biltúr á flogvøllinum við gestum, Duda Thorsteinsson og soninurin Jákup. Børnini hjá Doru á myndini eru Karl Jóhan og hon hevur Jórún á arminum

Sorgin rakti familju okkara

Sum áður greitt frá, átti pápi skip, og eitt av teimum var Kristianna, uppkallað eftir mammu. Kristianna var tann upprunliga Karin, sum Napoleon í Dali keypti úr Peterhead í 1903. Hon æt tá Kate og

varð bygd 1879 í Grimsby hjá C Hodfield og varð merkt 92,4 brt.

Pápi keypti Karina frá Jaspur Hjelm við skeyti frá 14. januar 1917 og gav henni sum sagt navnið Kristianna. Pápi førði hana fyrstu árin og aftur í 1936 - 38. Annars vóru nógvir

góðir menn skiparar á henni.

Knud Lambaa, italienskur konsul og keypmaður í Havn leigaði Kristionnu at sigla við ísfiski í 1941. Skipari var Hálvdan Joensen í Skopun. Teir gera tveir túrir hetta árið. Tann seinna túrin mynstra teir 28. juli. Tá fara teir yvir á Siglufjørðin at keypa fisk. Teir fingur skjótt uppí lastina, men tað frættist einki frá teimum aftur. Pápi og Kristian beiggi vóru eisini við henda túrin. Kristian var sjómaður, hann hevði bæði lært til motorpassara og skipara, og var altíð við øðrum skipinum hjá pápa Arizonu og Kristiannu. Pápi var farin til Havnar at heilsa uppá Kristian, tí Kristian slapp ikki til Leirvíkar, tí skipið mátti sigla beinanvegin. Tað var Ólav-søkafan og allir menninir fóru ikki víðari, so pápi ringdi norður og segði, at hann mátti fara við. Hann hevði ikki verið til skips í nøkur ár, men hevði annars altíð siglt sum skipari. Hetta var ein ræðulig tíð í óvissu og ótta, tá einki spurdist um skipið. Hjá okkum var tað sum hjá so mongum. Tað varð bíðað og bíðað, meðan vónin minkaði, og ein dag mátti bara staðfestast, at her kom eingin aftur. Sorgin hevði nú eisini rakt familju okkara, sum so mangar aðrar hesi ár.

Góð minni á Skála

Tað er tó ikki at gloyma

tey góðu minnini á Skála. Dánjal fekk mann at gera sær eitt 4 mannfara og gjørdi sjálvur stýrhús á og fekk motor í. Vit stímaðu um fjørðin sunnumorgnar til Söldarfirðar til morgunmøti. Vit vóru so allan dagin; ótu døgurða hjá Andreu og Frederik og onkuntíð hjá Peri uppi í Toft.

Seinni komu Adam og konan til Skála at vera eina tíð. Tey fingur eini hús at búgva í. Tá byrjaðu møtini hjá okkum í stovuni, sunnumorgun og sunnukvøld.

Seinni komu Victor og aðrir at hava møti, tá varð losjan leigað.

Adam og konan komu inn til okkara hvønn dag fyri at lurta eftir tí ensku pressuni, tey høvdu einki radio. Tey reistu nógv, serliga nógv til Havnar, og har Adam hevði møtir fyri eingilskmonnum. Hetta eru góð minnir.

Verforeldrini vilja aftur í Vatnsøyrrar

Undir krígunum vórðu øll fólkin í Vatnsøyrum flutt úr bygdini eftir kravboðum frá bretska hervaldinum. Verforeldrini fóru til Klaksvíkar, har fleiri av børnunum búðu.

Ein dagin móti endanum av krígunum kom verfaðir úr Klaksvík til Skála og segði, at hann og konan (vermóðir) vildu so fegin sleppa aftur til Vatnsøyrrar, men settu seg ikki fóran fyri at fara, nú tey bæði vóru blivin gomul og veik.

Teir, ið fórust við "Kristionnu"

Jóannes Johannesen, Leirvík, ið átti "Kristionnu".

Hálvdan Joensen, Skopun, skipari.

Chr. Johannesen, Leirvík, motorpassari.

Óla Chr. Hansen, Skopun

Jób. R. Jacobsen, Tórshavn

Poul Jensen, Tórshavn, bestimaður

Christian F. Henze, Skopun.

Framhald á næstu síðu

Fyrsta bilin í Vatnsøyrum átti Zacharis Nielsen. Hann stendur við bilin saman við fleiri børnum. Hendan myndin er frá fyrst í 30'unum.

"Kristianna" og "Research" bøgumegin undir Heimaey í Vestmannaoyggjunum.

So segði Dánjal, at hetta skuldu vit hugsa um. Men tað var ikki bara at siga tað at flyta frá góðum arbeiði og góðum umstøðum.

Endin var, at vit avgjördu at flyta aftur í Vatnsøyrar og glaður var verfaðir. William og Dánjal arbeiddu so upp á húsini um summarið. Reistu ov-aru hædd upp og lögdu slætt tak á, so meiri pláss fekkst á loftinum. Vit skuldu vera 3 familjur undir sama taki, t.v.s. vit, tey hjá William og verforeldrini.

Eg fór til Leirvíkar og Söldafríðar hesa tíðina, meðan hetta arbeiði bleiv gjørt. Dánjal kom eftir okkum fyrst í oktober 1945.

Dánjal umvældi skip

Vesturkomin fór Dánjal at arbeiða í Sörvági at væla um gomul skip saman við Suðuroyar-Dánjali. Eingin bilur var í Vatnsøyrum. Dánjal ringdi til Charles Mauritzen at fáa ein bil, men biðitíðin var so long, og peningurin skuldi orðnast fyrst. Pengarnir blivu orðnaðir beinan vegin, men bilin fekk hann ikki fyrr enn í februar 1946, so hann noyddist at keypa sær eina súklu fyrst. Suðuroyar-Dánjal plagdi at súkla.

Bilurin var ein ¼ tons Austin vørubilur og kostaði 5.500,- kr. Dánjal gjørdi beinan vegin benkur í bilin, so nú kundu fleiri fólk sita í aftan. William keypti sær eisini bil, so øll, sum fóru til morgunmøti sunnumorgun sluppu við bilunum og kundu so koma oman aftur. Fyrr plagdu tey at bliva verandi í Sörvági fyri dagin. Summi blivu tó eftir og vitjaðu fólk í Sörvági til kvøldmøtið, tá vit komu niðan aftur.

Dánjal dýkkaði á Strondum og í Funningi

Dánjal dýkkaði við kaiina á Strondum í 1946 og seinri í Funningi, har var hann alt árið út. Hann bleiv eisini biðin at arbeiða har tann veturin upp á skúlan. Um summarið 1947 dýkkaði hann við kaiina á Eiði.

Tók koyrikort í 1947

Zakaris, bróðir Dánjal, var her vesturi og vitjaði foreldrini um heysti í 1946, meðan Dánjal var á Strondum og dýkkaði. Eg bað hann koma at læra meg at koyra bilin, sum jú stóð her í túninum, og so var. Zakaris koyrði niðan á flúgvarabedingina og niðan á flogvøllin. Har slapp eg so at læra meg at koyra. Har var rúmligt at

Fyrsti bilurin hjá Dánjali. Dora situr við rattið. Hon er eitt av fyrstu konufólki í Føroyum, sum tók koyrikort. Børnini eru Karl Jóhan og Jórún í gynguni Húsini aftanfryri eru tey hjá Suðuroyar-Dánjali.

Mynd frá 1952 í við feruhestum og børnum úr bygdini. Fremst f.v. ?, Frida, Kristian, Jens Karsten, ?, ?, Nicolina, Marjun, Jórún og Jacobina. Aftast f. v. Ólavur og Martin Gaard, Jóannes Hansen, Eilíf, Kirstin við Berit á ørmunum og Maria við Paula á ørmunum.

Vatnsøyrar umleið 1953.

snara. Onkuntíð aftan á, at Zakaris var farin avstað aftur, prøvaði eg sjálv at koyra. Tað gekk gott. Í mai 1947 fór eg til Havnar við yngstu dótttrini, sum skuldi á hospitalið. Eg búði hjá Frits og Sigrid, systir Fredrik (Hansen). Eg bað Frits skaffa mær nakrar koyritimar, nú eg skuldi vera í Havn nakrar dagar. Tað gekk sera gott. Dóttirin varð útskrivað eftir trýggjar dagar, og eg fekk koyrikort. Tímarnir kostaðu 20 kr. og blivu 5 til

samans, so prísurin var 100 kr.

Dánjal byggir hús

Dánjal fór í holt við at byggja okkum hús, og fluttu vit í tey á vári 1948.

Dánjal arbeiddi nú aftur í Sörvági frá jan. 1947. Albin var tá eisini byrjaður at arbeiða saman við honum. Seinri kom Jóannes sum lærlingur. Dánjal hevði eisini aðrar menn í arbeiði, teir vóru Hjallgrím, Erling, Frits o.a.

Dánjal spurdi ein dagin

Albin, um hann ikki kundi skaffa okkum eina arbeiðsgentu úr Sörvági, eg kendi jú ongan. Jú genta hansara Signhild vildi gjarna koma. Hon kom so tað várið og bleiv hjá okkum ca 1 ár. Hon passaði meg, meðan eg lá á song, tá eg fekk Marjun 8. november 1947.

Børnini í skúla

Skúli hevði verið í bygdini fyri kríggi, men nú var eingin skúli.

Dánjal fór nú til Sörvágs at tosa við Daniel læraran,

Gullbrúðleyp í 1988.

DD, og spurdi, um Kirstin kundi sleppa í skúla har. Jú, tað var gaman í. Hon var 8 ár og byrjaði í 2. klassa og Martin, ið hevði gingið í Sandavági kom nú aftur og fór eisini í 2. klassa. Ongin skúlakoyring var. Onkuntíð súklaðu tey, men tað var so strævið við stórari súklu at ganga niðan mótbrekku-na, hálvan veg. Ofta gingu tey, og tá vóru bilsjafórnir ógvuliga galantir at taka tey uppí. Nakað seinri fóru Karl og Karl Jóhan í skúla.

Í 1951, tá Dánjal hevði fingið snikkaramaskinur í Sörvági og koyrði til arbeiðis um morgnarnar, tók hann børnini við. William, sum var telefonmontørur, tók tey við, tá tað passaði við arbeiðið hjá honum. Hann arbeiddi uppá telefon í øllum byggunum í Vágum. Eg koyrði viðhvørt, tá Dánjal var burtur og dýkkaði.

Nú vaks skúlabarnatalið so líðandi, og tá bleiv ein onnur ordning. Í 1961 kom skúlin á Giljanesi, har var eisini preliminar-skúli. Tá bleiv tað orðnað, at øll børnini í Vatnsøyrum fóru á Giljanes í skúla, og skúlabussur koyrði. Vit hoyra til Miðvágs kommunu, so tá bleiv alt orðnað harfrá. Barnatalið vaks stóðugt, og so hvørt sum onnur blivu liðug, komu fleiri aftrat. Í 1970unum vóru onkuntíð yvir 30 skúlabørn í Vatnsøyrum. So minkaði so líðandi burtur av, okkurt ár fóru 4 og annað árið 5, men alla tíðina hava verið nøkur, og nú eru 4 skúlabørn og

vísir tað seg at forseta. Hetta er skrivað á sumri 1994. Vónandi koma altíð at vera skúlabørn her.

Neytahald

Kúnna høvdu vit havt við av Skála. Tað var tann stóra reyða, sum vit fingur úr Leirvík frá John pápa-beiggja, og kálvin høvdu vit sett við. Seinri høvdu vit 2 kýr og seldu mjólk til Norðurstovuhandilin í Sörvági. Dánjal keypti 2 mjólkadunkar úr Havn uppá 10 litur og 15 litur. Dánjal tók mjólkina við, tá hann fór til arbeiðis í Sörvági.

Seinri seldu bæði William og John eisini mjólk. Minnist meg rætt fingur vit 60 oyru fyri liturin ta fyrstu tíðina, men áðrenn vit góvust at selja mjólk var hetta komið upp á 1 kr.

Tað bleiv viðhvørt ovnógv mjólk. Tá kom eg at hugsa um, at ein lítill sentrifuga stóð uppí á loftinum hjá okkum í Leirvík, og hana hevði pápi keypt í Íslandi. Eg bað tey lata meg fáa hana. Jú tey sendu hana vestur við onkrum, sum kom henda vegin. Nú fór eg at sentrifugara mjólkina og selja eitt sindur av róma og geva kálvinum tí avskúmaðu mjólkina saman við Kipp. Róman, sum eg seldi, fekk eg 5 kr fyri liturin. Eg fekk 1 litur av róma úr 10 litrum av mjólk og tað var altíð eftirspurningur eftir róma, bæði í handlinum í Norðristovu og privat. Hesi komu sjálvi í Vatnsøyrar eftir honum.

Kálvarnir blivu altíð

Nýggjur sáttmáli fyri fiskimenn

Tann 17. januar skrivaðu Føroya Fiskimannafelag og Føroya Reiðarafelag undir ein nýggjan 2 ára sáttmála, sum. Sáttmálin varð uppsagdur til 1. desember 2004. Tað sama var galdandi fyri hini manningarfeløgini. Tað kann vera ringt at savnað eina nevnd av fiskimonnum, so samráðingarnar byrjaðu 20. desember, og sáttmálin varð framlongdur samsvarandi.

FF hevði fleiri uppskot til broytingar í sáttmálanum, og vórðu hesi umrødd í seinasta blað og í ársfrágreiðingini fyri 2004. Her var mest talan um rættingar av eftir okkara metingum skeivleikar og uppskot um at gera sáttmálan greiðari.

Tá samráðingarnar byrjaðu hevði FR eina røð av mótkrøvum. Tey mest ávarsomu av hesum vóru krøv um, at fiskimenn skuldu luttaka í hækkingi oljuútreiðslum, har hetta ikki var galdandi frammanundan, at samlaði manningarpurtur skuldi minka við minkandi manning, har hetta ikki var galdandi frammanundan, og so at ein møguleg kryvjmaskina skuldi hava part.

Afturat hesum boðaði FR frá, at teir gingu ikki við til nakra broyting í sáttmálanum, sum kostaði teimum so mikið sum eitt oyra.

Hinvegin avvísti FF at minka partin hjá fiskimonnum við minsta sindur.

Semja var tó millum FR og øll manningarfeløgini um at endurskoða uppsagnarreglurnar, og hetta varð eisini gjørt, áðrenn tað varð farið í holt við hinar spurningarnar.

Tá rendu partarnir seg

Semingsmennirnir Terje Sigurdsson, t.b. og Jóannes Djurhuus.

fastar, og semingsstovnurin varð tilkallaður mikudagin 12. januar til so væl FF sum til Navigatørfelagið (FSN). Hjá teimum varð málið útsett, men hjá FF byrjaði semingin beinavegin. Fundur varð tann 13., og so aftur tann 14., tá semingsuppskot varð lagt fram. Hetta varð tó vrakað av FF. Síðan varð ein nýggj roynd gjørd nú mánadagin, og hon endaði við at nýggjur sáttmáli varð undirskrivaður um kl. 17.

Um nýggja sáttmálan kann stutt sigast, at her eru ikki tær stóru broytingarnar, og stórt sæð kann sigast, at talan um "status quo" við ávísu

batum, sum telja meira í innihaldi enn í pengum.

Innihaldið í semjuni er hetta:

1. Reglurnar um uppsøgn og endurgjald eru gjørdar greiðari, og skuldi hervið sloppist undan ógreiðum í framtíðini í hesum øki. Reglurnar her eru felags fyri øll manningarfeløgini, og vit endurgeva hesar í komandi blað.

2. Tað eru gjørdar smáar broytingar í reglunum fyri reiðskap. Tann mest ítökliga er, at hjá ísfiskatrolarum skulu vera umborð 2 posar, har tað stóð 1 posi. Og avmarkingar sum

vóru fyri partrolarar eru strikaðar.

3. Reglurnar um tollfríar vørur eru ikki bert galdandi fyri langfaraskip men fyri øll skip.

4. Tann avtala, sum varð gjørd, tá vit fingur eftirlønarskipanina, at hon skuldu vera útreiðsluneutral fyri rækjuskip, heldur áfram.

5. Ásett er, at fer manningin á partrolarum niður um 7, minkar manningarpurturinn við 1/4%, um skipið hevur kryvjmaskinu. Henda reglan er tó treytað av, at hon er gald-

andi fyri alla manningina. Hetta kann kanska sigast at vera eitt afturstig, men kann verjast við, at samstundis verður stuðlað uppundir at bota um arbeidsumstøðurnar hjá fiskimonnum.

Afturat hesum eru gjørd fýra protokollat, og tey siga:

a. Um listaprisurin á olju fer upp um kr. 2,90 í einum samanhangi 30 daga skeiði skulu partarnir taka upp samráðingar um møgulegt býti av teimum eykaútreiðslum sum kunnu standast av hesum.

b. Um livur verður tikin, kunnu hvørt einstakt reiðari og manning avtala sínámillum, hvussu virðið av hesum skal býtast. Her kann sjálvsagt bert vera talan um eitt betri býti fyri manningina fyri at eggja hana at taka livur. Í tann mun hetta eydnast, verður sjálvsagt meira til báðar partar.

c. Vit hava frammanundan reglur í sáttmálanum sum siga, at manningin skal bert taka útgerð v.m. umborð, um fólkatrot er á landi til hetta. Og verður hetta gjørt, skal løn gjaldast fyri tað. Hesar reglur eru nú strammaðar upp við ásetan um, at vísandi til hesar ásetingar skal dentur leggjast á, at tá skipið er í havn, skal manningin órógvast minst møgulegt, tó soleiðis at neyðugt arbeiði verður útint. Tað er umráðandi, at fiskimenn eisini sjálvir gera vart við sín rætt, tá slík mál stinga seg upp. Men sjálvsagt skal FF eisini gera sítt.

d. Tað er ein gamal trupulleiki, sum reiðarar meta seg hava, at tá manningartalið fer niður, fer samlaði hýruparturinn upp. Hetta er vegna yvirmannapartarnar, sum vaksa í prosentum, tá manningartalið lækkar. Hesin trupulleiki skal takast upp í sáttmálaskeiðnum við tí í hyggju fáa eina skipan, sum er útreiðsluneutral.

Tað er soleiðis við øllum lønarsamráðingum, at mál liggja eftir, sum ein vildi havt loyst. Tað er eisini galdandi her. Men tá partarnir hóast alt semjast, so er tað tí, at hetta er ein avtala, sum teir hóast alt kunnu liva við.

Føroya størsta úrval av pakkitilfari úr karton, bylgjupapp og plast innan øll vinnuøkir

Vit útvega eisini:

Plastbakkar • Pakkibond • Tape • Merkir • Etikettir
Knívar • Kitlar • Húgvur • Handskar • Svintur
Ymisk tól til ídnaðin • Reingerðisevni • Íbindingarevni
Plattar • Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari

... sjálvandi til besta prísinn !!

FARPACK

Stjørnavegur 5 • P.O. Box 3099 • 110 Tórshavn • Føroye Islands
Telefon 35 30 00 • Fax 35 30 10 • e-mail: farpack@farpack.com
www.farpack.com

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:

tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroya blindafelag)

Upsaátakið:

Trupulleikar og møguleikar við upsanum

Á upsaáttakinum hjá Ráfiskakeyparafelagnum fekst ein greið lýsing av “heilstøðuni” hjá upsanum. Upsin hevur møguleikar at koma fyrri seg aftur, men tað kemur neyvnan av sær sjálvum.

Týsdagin í seinastu viku skipaði Ráfiskakeyparafelagið fyri einum “upsaátaki”. Hetta fyrri at fáa lýst støðuna við upsanum. Støðan skuldi lýsast heilt frá fiskifrøðini og til upsin var komin á marknaðin. Nógv hevur verið tosað um eina “upsakreppu”, orsakað av lága avreiðingarprísini. Viðhvørt hevur enntá spurningurin verið at sleppa av við upsa.

Hetta er ein nógv størri trupulleiki í Føroyum enn hjá øðrum fiskivinnutjóðum, sum t.d. hjá Íslandi og Norðurnoregi.

Hesi londini hava toskin sum høvuðsálit, og toskurin er ein fiskur sum altíð hevur hampiligan til góðan prís. Hjá okkum er tað upsin, sum er høvuðsálitið, tá tað ræður um nøgd, og hetta ger okkum munandi meiri sárbarar, sum tað eisini sæst í hesum døgum.

Áhugin fyri upsaáttakinum var stórur, og tað mundu vera einir 100 lutakarar frá øllum pørtum av vinnuligu og politisku skipanini. Fundarstjóri var Jan Mortensen, stjóri í Vinnuhúsinum.

Veiða eftir upsa

Fyrst greiddi Hjalti í Jákupsstovu, leiðari á Fiskirannsóknarstovuni og Olaf Olsen, stjóri á Beta, frá

veiðuni eftir upsa undir Føroyum. Takkað verið ICES kunnu vit gera upp veiðuna fyri tey ymisku fiskasløgini seinastu 100 árinum. Hesi tøl eru sera áhugaverd. Fyrsta árið nakað av týðningi av upsa varð veitt undir Føroyum var í 1906, tá veiðan fór upp um 1.000 tons. Hesi vórðu øll tonsini veidd av bretum. Teirra veiða lá omanfyri og undir 10.000 tons árliga. Okkurt árið fingur teir meiri enn hetta heilt fram til vit fingur 200 fjórðinga fiskimarkið í 1977, og útlenska veiðan stórt sæð helt uppat.

Týskarar byrja at veiða upsa á okkara leiðum mitt í 50-unum, og í 1956 veiddu teir heili 27.000 tons. Frakland byrjaði í 1961, og í 70-unum veiddu teir fleiri ár meira enn 20.000 tons.

Fyrstu ferð Føroyar er skrásettar at veiða upsa er í 1911, tá vit veiddu 200 tons. Men spakuliga gekk, og ikki fyrr enn í 1962 komu vit upp 2.500 tons. Teir, sum veiddu upsa tá, vóru snelluskip og nakað seinni í nøkur ár eisini garnaskip.

Upsi verður ein “faktor”

Men tað er ikki fyrr enn seinna partin í 70-unum, at upsi veruliga fer at muna.

Vit fingur fyrst í 70-unum okkara fyrstu ísfiskatrolarar av tí slagnum, sum vit kenna í dag. T.v.s. teir sum royndu eftir ísfiski burturav til landingar í Føroyum.

Fyrst royndu hesir trolarar bert eftir toski. Men so hvørt trolaraflotin vaks varð neyðugt at veiða onnur fiskasløg. Politiskt varð studningur latin til at veiða upsa fyrri at fáa menn at leggja seg eftir honum, og hetta eydnaðist eisini. Frá 1976 til 1978 vaks okkara upsaveiða úr 2.500 tons upp í 16.000 tons. Og í 1984 er upsaveiðan komin uppá heili 54.000 tons. Síðani hevur veiðan gingið upp og niður, men upsin er avgjørt tað fiskaslagið, ið vit hava veitt mest av seinastu mongu árinum. Samlaða upsaveiðan hesi 100 árinum fram til 2003 er 1,7 mió tons. Av hesum hava vit veitt eina millión tons.

Støðan hjá upsastovninum tykist at vera hampilig. Men Fiskirannsóknarstovan mælir tó til ein niðurskurð í veiðuni. Royndir hava annars víst, at fyri upsa eins væl og fyri onnur fiskasløg, er sera torført at meta um stovnin. Tað er í stríð við allar metingar, at so nógur upsi hevur verið

veiddur seinastu árinum.

Upsi ómøguligur at selja?

Tað hevur altíð verið nógur upsi undir Føroyum, men tað nýggja er, at hann, síðan 70-ini hevur verið eitt størri og størri grundarlag undir okkara búskapi. Tá ein veiða økist so skjótt, er sølan ein avgerandi spurningur. Olaf Olsen fortaldi, at hann spurdi einaferð Birgir Danielsen, sum í nógv ár var stjóri á Fiskasøluni, um møguleikan fyri at selja 5-10.000 tons av upsa. Birgir Danielsen svaraði honum, at tað var heilt ógjørlegt. Kortini vísti tað seg, at hetta kortini ikki var so ógjørlegt. Men upp í gjøgnum árinum hava tó verið svárar upsakreppur.

Upsi mist sína “sjálvstøðu”

Síðan greiddi Klaus Runne, sum umboðaði stóru altjóða fyrirkununa Unilever, frá botnfiskamarknaðinum við serligum atlit til upsan. Hendan fyrirkunan hevur í nógv ár keypt ein stóran part av okkara upsafraðleiðslu.

Fyrst greiddi hann frá heimsins fiskiveiðu, sum er um 100 mió tons árliga, og er Kina nú avgjørt størsta veiðulandið. Men aling veksur eisini við stórar ferð, og aldi fiskurin kemur so inn í kappingina við tann veidda fiskin.

Men tá talan er um upsa, so verður hann roknaður at vera eitt fiskaslag millum fleiri, sum kappast um somu brúkarar. Her er talan um bílig fiskasløg, sum eru sera viðkvæmur móttvegis úttanfrá komandi viðurskiftum. Tá fiskurin er so bíligur, so verður hann eisini virkaður á bíligasta hátt, og her er tað, at Kina kemur inn í myndina, og stórir partur av hesum fiski verður nú eisini virkaður har. Veiðan av upsa er um 500.000 tons árliga. Onnur fiskasløg í hesum bólki eru

Jan Mortensen setir fundin.

Klaus Runne.

Jorn Scabbell.

Partur av fundarfólkinum.

Upsadøgurði á Hania. Tað smakkaði ótrúliga væl.

Jason Johannesen er ein av okkara mest royndu flakamonnum. Hann er 70 ár og er enn virkin. Hann hevur verið í flakavinnuni síðan 1959 ella nærur frá byrjan.

Jean Luis Meauric

Hake, Hoki og Alaska Pollock. Taka vit Alaska Pollock, so er talan um heilt aðrar nøgdur, nevniliga einar 3 mio. tons árliga. Har gera vit ikki nógvan mun. Eitt, sum er sera avgerandi fyri prisleguna á hesum fiskasløgum er amerikanski dollarin, og hetta er ein stórir partur av orsökini til tað prísfallið, sum vit hava merkt seinastu árin.

Unilever ger í veruleikanum ikki mun á umrøddu fiskasløgum. Serliga tá fiskurin er viðgjørdur, sum t.d. tá hann er koyrdur í deiggj, tá dugur brúkarin ikki at síggja mun á teimum og tað sama er við smakkinum. So einasta frámerki, sum er millum upsa og t.d. pollock, er ein bókstavur, sum er prentaður á vørudeklartionina. Tað er neyvan hugsandi, at nógvir brúkarar júst hyggja eftir hesum.

Tey, sum eta hendan fiskin, gera tað, tí tað er sunt og ikki minst bíligt, og hetta sæst so aftur í rávøruprísinum. Sagt varð eisini, at eftirspurningurin í Europa eftir fiski er støðugur, meðan hann er fallandi í USA. Nýtslan av fiski í USA er minkað við 3 kg pr. persón. Hetta svarar til eina minking uppá 750.000 tons av fiski, og tað munar á marknaðinum.

Um framtíðar útlitini fyri upsanum segði Runner, at teir framvegis eru áhugaðir í upsa, eisini sum eitt alternativ til pollock. Men her eru ymiskar fortreytir fyri, at full nytta kann fáast burtur úr hesum áhuga. Eitt er umhvørvisgóðkenning og góðskan má vera í topp. Eisini má hugsast um, at brúkarin hatar, at bein eru í fiski. Og her er Kina í eini góðari kappingarstöðu, tí fiskurin verður hondskorin, og bein koma nærur ikki fyri. Og so má prísurin vera kappingarføru, sum í sær sjálvum er ein avbjóðing.

Umhvørvisgóðkenning

Næstu framløguna hevði Jorn Scabbel, eisini frá Unilever. Hann greiddi frá umhvørvismerkingini, sum serstakliga Marine Stewardship Council stendur fyri. Hetta er eitt arbeiði sum byrjaði í 1996.

Tað, sum liggur aftanfyri, er tann hugburður, sum er meira og meira galdandi millum brúkararar, at tað, sum teir eta, skal vera forsvarliga gagnnýtt. Teir vilja tí bert hava fisk, sum er veiddur á burðardyggan og forsvarligan hátt. Tann fiskur, sum

Heidi Petersen og Tummas Kristoffersen. Hjúnini bæði umboða sovæl politikkin sum vinnulívið.

Eyðstein Djurhuus og Ellintur Abrahamsen frá Navigatorfelagnum.

lýkur allar treytir fær so eitt umhvørvismerki, so brúkarin veit, hvat tað, hann keypir, stendur fyri. Hetta skuldi so alt annað líka verið ein marknaðarfyrirminur fyri ta framleiðslu, sum kann hava eitt slíkt merki. Tað eru fimm fortreytir fyri at fáa fulla góðkenning frá MSC. Tær eru, at hesi viðurskipti eru í lagi:

1. Fiskifrøðiligar kanningar.
2. Kvotaskipan
3. Regulering av veiðuni.
4. Eftirlit við at reglurnar verða hildnar.
5. Langsiktad reguleringskipan, sum tryggjar stovrnarnar uppá longri sikt.

Tann vøru, sum lýkur allar

hesar fortreytir, fær hægsta karakter. Og færri krøv, ið verða uppfyllt, tess verri er karakterurin.

Tað sum kann ræða okkum, um solumøguleikarnir av okkara fiskavørum skal vera treytaðir av ICES við teimum royndum, sum vit hava av teimum.

Ætlanin var, at henda skipanin skuldi verða fult gjøgnumførd í 2005, men tað duga teir at síggja, at hetta var ov bjartskygt.

Annars hevur metingin millum fiskivinnufólk verið tann, at júst henda skipan er ov teoretisk og tekur ikki atlit til praktiska veruleikan í fiskivinnuni. Eitt dømi um, at hetta ikki er heilt so líka til, varð av fundarfólki sagt at vera, at Hoki í New Zealandi hevði fingið fulla umhvørvisgóðkenning, og tað verður nógv gjørt burtur úr í tí bóklingi, sum Unilever

hevur gjørt. Hóast hetta hevur veiðan sviðið fullkomiliga seinasta árið. Ikki er tað meira vist enn so.

Á fundinum varð eisini upplýst, at í norðurlendskum høpi verður arbeiði við einum serstøkum norðurlendskum umhvørvismerki. Føroyar eru eisini við í hesum arbeiði, og ein fundur er ætlaður at vera í Keypmannahavn í næstum um hetta mál.

Síðan var døgurði, og borðreiddur vóru ymiskir rættir úr upsa og tað kann sigast, at hetta smakkaði frálíka væl. Her mátti eitt marknaðarátak í útheiminum kunnað verið vert at royna.

Hvussu upsin kom í ringt orð

Aftaná døgurðan hevði Jean Luis Meauric frá Davigel eina framløgu. Davigel er fronsk fyrirtøka hjá

Framhald á næstu síðu

**Framhald av undan-
farnu síðu**

altjóða fyrirkomandi Nestle. Sum skiltist, hevur fyrirkomandi í nógv ár keypt upsa úr Føroyum. Jean Luis Meauric greiddi væl og gjølla frá fronskum viðurskiptum á hesum øki.

Hann hevði eisini eina góða frásøgn um, hvussu stóran týðning tað hevur, um ein framleiðsla hevur gott ella ringt orð á sær.

Tá teir upprunaliga fingi upsa var hetta frá fiskiskatrolarunum, sum landaðu aftaná túrar, sum vardi í 3 vikur, eisini undan Føroyum. Hetta merkti, at góðskan so avgjørt ikki var tann besta, og hetta merktist eisini aftur bæði í eftirspurning og prís.

Men so fingi teir sær ein frystitrolara, sum arbeiðdi fiskin umborð, og nú var góðskan sjálvsagt ein heilt onnur. Men framleiðsluna kundu teir ikki selja sum "upsa", tí navnið hevði fingið so ringt orð á sær. So í staðin varð hann seldur undir navninum á skipinum, og tá bar til.

Annars legði fransmaðurin dent á, hvussu stóran týðning tað hevur við nýhugsan. Tað er neyðugt alla tíðina at arbeiða við nýggjum produktum, sum kunnu vera spennandi hjá brúkarum at royna.

**Somu trupulleikar
í Noregi**

Seinasta framløgan var við Jan Trollvik, sum umboðar tað norska Eksportudvalget for fisk. Hann greiddi frá viðurskiptunum í Noregi, og hetta var eisini sera áhugavert, tí tey kunnu jú lættliga sammetast við okkara.

Hann segði fyrst, at 2004 hevði verið eitt gott ár hjá norsku fiskivinnuni við framgongd í framleiðsluvirðinum, hóast nøgðin var minkað.

Annars hevði gingið niður á bakka hjá norsku fiskivinnuni síðan 2000, og her hevði Kina við síni kapping um arbeidsmegi-

Jan Trollvik

na spælt ein stóran leiklut. Noreg fær javnan vitjan av sendinevndum úr Kina, hvørs endamál var at keypa norska rávøru til teirra egna fiskiðnað, og hetta merktist eisini í fiskivinnusamfelgunum í Noregi, sum hava fingið størri arbeiðsloysi.

Noreg hevur eins og vit eina nógv økta veiðu eftir upsa. Veiðan er síðan 1990 økt úr 112.000 tons um upp í 253.000 tons í fjør. Men norðmenn hava somu trupulleikar sum vit við lækkandi prísnum. Annars hava norðmenn havt ein munandi meira fjøltáttaðan upsamarknað enn vit hava havt. Teir framleiða nógv av upsanum til salt- og klippfisk, sum verður útfluttur til Suður- og Miðamerika. Men her verða teir eisini raktir av tí veika dollaranum.

Trolle varð spurður um beinleiðis landingar til russisk skip, sokallað "klondyking", sum eisini hevur verið umtalað sum ein loysn í Føroyum. Men hetta var bert ein neyðloysn, sum gav munandi minni prís enn tað, sum

annars var galdandi.

Men annars roknaði hann við møguleikum fyri vanligum útflutningi av upsa til londini í gamla Sovjet.

**Loysnin kemur ikki
av sær sjálvum**

Um upsan segði Trollvik, at "der er ikke mange lyspunkter". Og niðurstøðan av fundinum var eisini, at vit kunnu ikki roknað við nøkrum mirakul í morgin. Tað er neyðugt við einum miðvísnum arbeiði fyri at framleiða eina vøru, sum kann seljast til ein hampiligan prís. Her er neyðugt at leggja dent á góðsku, frá tí fiskurin er veiddur og til hann endar á døgurðaborðinum. Tískil ræður um at koma í gongd.

Upsaátakið var eitt sera hent tiltak, sum gav møguleika fyri at fáa nakað av innliti í støðuna á einum truplum øki. Og sum kanska gav okkum íblástur til at gera nakað við trupulleikan.

Vit fara seinni at koma inn á framløgurnar hjá teimum ymisku fyrilestahaldarunum.

Klaksvíkar Sjúkrahús
FO-700 Klaksvík

Ortopædkirurgiskur skómakari og bandagistur

Ortopædkirurgiskur skómakari og bandagistur frá SAHVA verða á Klaksvíkar Sjúkrahúsi 1. februar og á Landssjúkrahúsinum 2. 3. og 4. februar 2005.

Tíð fæst við at ringja á telefon 455463, mánadag og týsdag kl. 10-12, í seinasta lagi 25. januar 2005.

Tøkk

Hjartaliga takka vit øllum, ið sýndu samkenslu, tá elskaði maður, pápi, verpápi, abbi og langabbi okkara

**Malmberg Simonsen
Sørvágur**

doyði og varð jarðaður.

Ein serstøk tøkk til prest fyri góð orð og sangarar, ið settu dám á jarðarferðina.

Tøkk til starvsfólkið á B7.

Tøkk fyri blómur/kransar og peningagávur til Einkjugrunnin.

Tøkk til tykkum øll, sum fylgdu honum úr kapellinum og úr Sørvágs kirkju.

Familjunnar vegna
Herborg

Esmar, Daniella, Mikkjal og Karin

J. PATURSSONAR GØTA 18

settir við eina tíð. Summir vorðu slaktaðir sum gøð-ingarkálvar og aðrir tá teir blivu stórri sum oksar. Vit seldu eitt sindur av kjóti. Tá voru ongar frystiboksir, men elektrisitet hövdu vit. Tað fingi vit í 1949-50. Vatnsøyramenn hövdu keypt ein elmotor, sum bleiv vundin í gongd, tá tað fór at skýma og bleiv so sløktur aftur kl 12 á kvøldi.

Í 1958 bygdi Dánjal nýtt fjós við 6 básum, súr-hoyggjabrunn, landkassa og rúm til ymiskt annað. Seinri bygdi hann eina hædd omaná til snikkaravergstað. Hann hevði haft snikkaramaskinurnar í kjallaranum í Kedron frá 1951 og flutti nú maskinurnar oman í Vatnsøyra. Seinri keypti svigarsonurin Elmar bygningin og byrjaði at gera vindeygu o.a.. Hetta er nú Vatnsøyara Snikkaravirki, sum nú er nógv útbyggt.

Dánjal hevði nøkur ár frammanundan keypt sær ein traktor til at velta burtur úr nýggjum, sláa gras og hoyggja við. Hann velti nakað hjá okkum, og eisini nógv í Miðvági. Tað voru fleiri miðvingar, sum hövdu søkt um at fáa traðir innlagdar og fingi studning frá Jarðarráðnum. Tað var so lønin, ið Dánjal fekk, so mennirnir betaltu einki, og Dánjal helt seg fáa góða dagløn.

Bindiklubbun í Vatnsøyrum mitt í 50'unum. Ev. Lina Poulsen, Adeleid Poulsen, Emma Kruse, Dora Nielsen, Mourentza Jacobsen, Bina Poulsen, John Vágoy. A.v. John Poulsen, Petra Jacobsen, Maja Nielsen, William Nielsen, Petur Jacobsen, Karl Jacobsen, Dánjal Nielsen, Elmar Poulsen, Martin Nielsen, Signbild Jacobsen og Kirstin Vágoy. Albin Jacobsen hevur tikið myndina.

Byrji at handla

So skjótt húsini voru liðug og trappan var gjord útvendiga, byrjaði eg at bestilla vørur frá Danmark og byrjaði at handla í stovuni frá gongini. Eg fekk hesar ymisku adressur heimanífrá. Matvørurnar bestilti eg frá Balslev & Goos og Havsten, og steintoy og ymisk ísínkram frá Møllers Enke og Baad & Winther, alt í Keypmannahavn. Við tað, at eg hevði bil, lá tað væl fyri at koyra niðan til sýslumannin við fakturum og betala tollin. So út á Bakka við pappírnum,

so koyrdu teir vøruna oman, ofta sama dag.

Dánjal hevði riggað aðra stovuna til við hillum og einum diski og petrolíums-pumpu aftan fyri hurðina.

Tað var virkuliga hugnaligt, tá onkur kom at keypa, serliga var tað Bina ella Mourentza, sum hövdu góða tíð. Tær kundu seta seg eina løtu í køkin at práta, annars keypti øll bygdin her. Tað hendi seg eisini, at avbygdarfolk komu at keypa, serliga í torvtíðini, tí eg hevði altíð eitt sindur av slikkarí og súreplir.

Um várið og út á sumri

komu nógv fólk úr bygdunum til Vatnsøyra at arbeiða í torvi norðan fyri bygdina, og kundi tað verða hugnaligt at síggja allar torveldarnar, har fólk fingi sær okkurt til matna.

Vatnsøyramenn keypa skip og turka fisk

Ja mangt er at minnst afturá. Kjallarin var brúktur til turkíhús eina tíð, meðan eg handlaði í stovuni. Hetta var lagamanni, tí betongdekk er í millum kjallara- og miðhæddina.

Vatnsøyramenn hövdu keypt eina slupp. Tað var tað gamla Acorn, sum lá fortøyað í Sundalagnum. Eiddismenn hövdu havt skipið og skift navnið til Nøvan, og nú fekk tað navnið Sílið. Teir voru 5 mans, sum keyptu Sílið og John Poulsen var reiðari. Skipari var Martin Tausen úr Vági, seinri var Hanni Johansen úr Sandavági skipari.

Fiskurin bleiv koyrdur í Íshúsið, stakkaður og saltaður. Nú skuldi vaskast, so fiskaarbeiði bleiv tað sama sum í øðrum bygdum. Eg

minnst øll tey stóru feríunum til Vatnsøyra at arbeiða í fisk í summarferíuni. Tað var stuttligt hjá teimum at tjena nøkur oyru.

Fiskurin bleiv koyrdur á Flúgvarabedingina at turka. Teir hövdu spent hegning á høgum okar, so hegning lá eina sponn upp frá betonginum. Har bleiv fiskurin lagdur á og við tað, at ikki allur fiskurin bleiv so turrur sum kravdist, bleiv hann turkaður liðugt í kjallaranum hjá okkum. Fiskurin bleiv lagdur á tremmur og turkaður við tveimum elektriskum blásarum. Hetta vardi í 4 ár.

Handilin fluttur í kjallaran

Nú bleiv handilin fluttur oman í kjallaran. Dánjal gjørdi handilin og smíðaði hillar og diskin ella skivuna, sum vit kallaðu tað við skuffum, sum stendur enn í dag. Seinri gjørdi Dánjal bókstavir og sett skilti upp "Vørubúðin", so øll sóu, hvar handil var. Vit hövdu bæði bakaravørur, mjólk og nógv sløg av viðskera, ís og

døgurðamat o. a. Eisini hövdu vit tógv, stokkar, undirklæðir og sokkar. Vit hövdu eina klokku í køkinum, sum ringdi, tá onkur kom í handilin.

Seyma madrassur

Eg seymaði eisini madrassur á loftinum. Tað hevði eg gjørt eitt sindur við, tá eg var í handlinum hjá Jóhannis úr Hvalvík. Eg bestilti hessian og træullina úr Kjøpinhavn. Tað vísti seg at ganga gott at selja, serliga var tað skips-madrassur, ið eg seymaði í hópatali. Tær seldi eg fyri 12 kr. stykkið. Tá máttu allir sjómenn sjálvir hava madrassu við til skips. Tær voru so einkult seymaðar og ikki dýrasta slag av hessian. Aðrar madrassur voru av besta slag av hessian ella av bolstur, seymaðar við kantum báðum megin og væl stappaðar. Madrassurnar kostaðu 30 kr. til vanligar sengur ella 45 kr. til dupultar sengur, skrápútur kostaðu 8 - 12 kr. Bestillingar voru nógvir bæði hiðani úr oynni og nógvum øðrum bygdum. Málini voru ógvuliga ymisk, bæði breiddir og longdir, og prísurin var hareftir. Eg bestilti altíð 5 ballir av træull í senn og 50 m av hvørjum slagi av hessian. Tá bilur kom við tí, tók Dánjal vindeygað úr á loftinum og hongdi eina talju upp og taljaði ballurnar upp tann vegin. Har blivu madrassurnar seymaðar. Tá kundi tað vera nóg so langur vegur at renna niður, tá tað ringdi í handlinum, men eg seymaði sjáldan madrassur í handilstíð.

Bindiklubbun

Um vetrarnar hövdu vit bindiklubb í bygdini, har øll húsini skiftust um at hava hann. Mennirnir komu eisini við, tá teir voru lidnir at mjólka, teir hugnaðu sær við talvi, bobbspæli, práti o.a.

Dora í Handlinum í 1959.

Karl Jóhan rakar boyggj saman við traktorinum í 1957.

Framhald á næstu síðu

Børn í Vatnsøyrunnuttan fyri hjá John: Fremst f.v. Rutt, Berit, Majken, og Sonja Aftanfyri f.v. Nicolína ?, Jórún og Marjun.

Jórun og Marjun við dukkuvogni í 1952

Her sæst Brynleifuttast t.b. saman við einum holdi fyrstu árin hjá Zarepta.

Zarepta og Brynleif
Í januar 1965 komu Elsa og Brynleif, sum búðu í Danmark, til Føroya og vóru í Fuglafirði hjá foreldrunum hjá Brynleifi.

Hann leitaði eftir hóskaði plássi at byggja eitt leguhús til børn á. Hann hevði verið her og vitja, tí at Elsa kona hansara, sum er frá København og Lydia, kona Karl Jóhan, eru systrar. Hann helt, at plássið her var sera væl egna til barnalegur. Seinri kom hann vestur at tosa við Dánjal og biðja hann standa fyri arbeiðinum, tað játtaði hann. Brynleif hevði nógv um at vera. Hann skuldi orðna fyri summarleguni við Áir. Hann hevði fingið húsið har norði til leigu og skuldu summarlegurnar byrja so skjótt, sum børnini fingi summarfrí. Hann hevði fingið játtað at fáa húsið 2 summar, og soleiðis var. Hann kom vestur at tosa nærri um bygging av Zarepta. Hann segði, at tað mátti blíva liðugt til summarið 1967. Grundstykkið varð keypt.

Húsið skuldi rúma 70 børnum + starvsfólki, mótisál, matarhøll, stovu, spælrúm, baðirúm o.a.

Dánjal fór so til Miðvágs at biðja nakrar mans at grava av og stoyppa. Tað var serliga nógv frost tann veturin, so tað gekk ikki so skjótt við stoypiarbeiðinum. Men tað vóru nógvir mans, tá veðrið var til vildar.

Skjótt skuldi alt ganga, tí húsið skuldi takast í brúk í summarfrítíðini 1967, og so var. Tá Zarepta var innilokað, komu fleiri mans vestur at arbeiða og búðu hjá fólki her í bygdini.

Um heystið í 1965 komu Kirstin og Elmar vestur. Dánjal hevði biðið Elmar komið at arbeiða við í Zarepta.

Tíðin Dánjal arbeiðdi við Zarepta var ein signingarrík tíð fyri okkum. Um Zarepta kann annars sigast, at tað er útbyggt fleiri ferðir seinni. Har hava hundraðir og kanska túsindir hjálpt til øll hesi árin, og tað eru øll hesi, sum hava gjørt tað møgulegt at reka hetta virksema.

Millum hesi eru eisini bygdafélkið. Tað kann verða nevnt, at tey í samkomuni eisini hýstu teimum, sum komu vestur at arbeiða, áðrenn tey kundi gista á Zarepta.

Zarepta verið til signing fyri mong.

Eisini kann sigast, at Zarepta hevur verið til gleði og signing fyri tey tiggjutúsund av serliga børnum, men eisini av vaksnum, sum hava verið á legu her.

Bátabygging

Í 1971 keypti Dánjal gamla húsið, sum var partur av studentaskúlanum við Skansavegin, tók tað niður og bygdi tað upp aftur í Vatnsøyrum. Her fór hann at smíða bátar, stórar og smáar, tó mest stórar og hevur hann smíðað 84 bátar. Harumframt hevur hann umvælt fleiri bátar. Til tíðir fekk hann hjálp frá øðrum við sínum bátarbeiði.

Sum sagt fingi við bæði fyra børn, sum hava verið okkum til stóra gleði. Men ikki minni hava vit havt

Dánjal á bátaverkstaðinum hjá sær saman við Hans S.

gleði av okkara verbørnum, sum gjørdust:

Kirstin giftist við Elmar Poulsen, sum er ættaður úr Ljósáum. Tey búgva í Vatnsøyrum, har Elmar rekur Vatnsøyr Snikkaravirki. Teirra børn eru: Dorrit, Sofus, Dánjal Pauli, Heðin, Guðrun og Katrin. Karl Johan giftist við Lydiu

Thomsen, sum er úr Keypmannahavn. Tey búgva eisini í Vatnsøyrum. Lydia er klinikassistentur hjá Karl Johan, sum er tannlækni í Sørvági Teirra børn eru: Durita, Sólrun, Annika og Súsanna.

Jórun giftist við Finn Lómstein, sum var úr Syðrugøtu. Tey búsettust í Havn.

Finnur doyði í 2003, 60 ára gamal. Hann var fyrirsitingarleiðari á SVE Teirra børn eru: Erika, Anna, Birgit og Dora.

Marjun giftist við Charles Fríðberg úr Fuglafirði. Tey búsettust á Argjum. Hann er el-installatørur. Teirra børn eru: Ruth, Ása og Bjarni.

Dora er takksom fyri lívið

Dánjal doyði í 1994, 81 ára gamal. Dora er 93 ár og býr heima hjá sær sjálvum. Hon hevur okkurt ellisbæk, men er púra klár. Hon kann siggja aftur á eitt langt, spennandi og gott lív, sum Dora er sera takksom fyri. Hon eigur 4 børn, 17 ommubørn og 43 langommubørn. Afturat hesum koma makar hjá børnum, ommubørnum, so ættin er stór. Og hon hevur skil á øllum sínum.

FF-blaðið takkar Doru fyri at vit hava kunnað havt hennara søgu í blaðnum. Vit vita, at tey eru nógv, sum hava hildið hana vera sera áhugaverða.

Henda myndin er tikin, tá Dora fylti 90 ár í 2001. Tað eydnaðist at savna øll tey 73, sum eru ættað frá Doru og teirra makar. Síðan eru eini 11 komin afturat.

Trygd og trivni útkomið

Trygd og trivni verður givið út av Arbeiðseftirlitinum, Brunaumsjón Landsins, Ráðið fyr Ferðslutrygd og Skipaeftirlitinum. Hvat endamálið er við blaðnum sæst greitt í heitinum, og er hetta heilt í samsvar við okkara sjónarmið. Ásannað verður, at upplýsing er besti háttur at fremja hetta endamál. Blaðstjóri er Eyðun Elttør, sum arbeiðdi á Arbeiðseftirlitinum, áðrenn hann gjørdist landsstýrismaður, og er hann nú komin aftur í hetta starv. Blaðið kom út fyrst í hesum árinum og eru fleiri greinir, sum hava áhuga hjá siglandi, og taka vit onkra burturúr her.

Oljudálkaðar hendur vandamiklar

Norskir og svenskir granskarar hava almannakunn-gjört úrslit, sum benda á, at oljudálkaðar hendur á maskinmonnum umborð á skipum kunnu hava við sær, at skaðilig evni verða upptikin í kroppin. Í maskinrúminum er lætt at dálka sær hendurnar, um ikki arbeiðið verður lagt væl til rættis. Í maskinrúminum eru ymisk sløg av oljuproduktum, sum innihalda nógv ymisk evni. Harumframt eru eisini evni, sum standast av forbrenningini, t.d. tey so-nevndu polycyklisku aromatisku hydrokarbonini, vanligu stytt PAH. Summi av hesum evnum verða tikin upp gjøgnum húðina og ávirka síðani kyknurnar í kroppinum. PAH-ir kunnu millum annað ávirka arvastreingin soleiðis, at krabbamein kann standast av teimum. Kanningar av fólki, ið starvast í maskinuni, hava áður givið ábendingar um, at krabbamein er eitt sindur vanligari hjá teimum enn hjá øðrum starvsfólkabólkum umborð. Orsøkirnar kunnu vera so mangar. Gitt hevur m.a. verið, at aspesttrevjur eiga ein part av skuldini. Í hesi nýggju kanningini frá arbeiðsmedisinsku deildunum í Göteborg, Bergen, Oslo og Linköping hava granskararnir ávíst, at tey, sum søgdu seg hava skitnar hendur, meðan tey arbeiddu í maskinrúminum,

høvdu størri mongd av evnum í landinum, sum siga frá DNA-skaða, enn tey, sum søgdu seg hava reinar hendur, meðan tey arbeiddu. Landið varð kannað fyri evnið 8-hydroxydeoxyguanosin (8OHdG), sum sigur frá DNA-skaða. Harumframt varð landið kannað fyri 1-hydroxypyrene (1OHP), sum sigur frá PAH árin. Kanningin var ikki stór, bert 36 fólk, ið arbeiddu í maskinrúmi, og 34 til samanberingar. Tey, sum søgdu seg hava haft oljudálkaðar hendur, høvdu í miðal eitt 8OHdG virði upp á 23,2 nmol/l. Samanberingarbólkurin, sum ikki arbeidði í maskinuni, hevði eitt miðalvirði upp á 18,0 nmol/l. Áhugavert var eisini, at ein bólkur av maskinfólkum, sum ikki dálkaðu sær hendurnar, høvdu áleið sama virði sum kontrollbólkurin - 18,7 nmol/l. Tað sást eisini týðiligt samband millum mongdina av 8OHdG og av 1OHP. Sjálvt um kanningin er fámment, týðir hon uppá, at húðin ikki altíð er nóg góð verja móti heilsuskaðiligum evnum í umhvørvinum. Meginreglan eigur tí at vera at nýta hóskaðar handskar, og verður húðin hóast tað dálkað, so at vaska sær væl aftaná.

Pál Weihe, yvirlækni

Kelda: Occupational and environmental Medicine 2004; 61:692-696

Trygd og eftirlit

Eitt sindur um trygd á sjónum og skipaeftirlit

Skipaeftirlitið varð yvirtikið frá dønnum hin 1. januar 2002. Í desember sama ár fingi Føroyar atlimaskap í altjóða sjóferðslufelagsskapinum IMO. Tosað verður nógv um klassafeløg. Í blaðnum fara vit at greiða eitt sindur frá søguni um trygd á sjónum, og hvussu arbeitt verður. Fyrsta klassafelagið varð stovnað í 1760, tað varð Lloyds Register of Shipping. Lloyds var stovnað sum ein óvildugur vágametingarstovnur hjá tryggingarfelagnum Lloyds. Felagið varð stovnað sum ein fyrsta roynd at “regulera” skipaðnaðin, soleiðis at tryggingarfeløgini høvdu trygd fyri, at skipini, tey tryggjaðu, vóru í góðum standi. Seinni vórðu fleiri klassafeløg stovnað, Bureau Veritas í 1828, Det Norske Veritas í 1864, Germanischer Lloyd í 1867 o.s.fr. Klassafeløgini eru í dag vorðin integreraðar partur viðvíkjandi reglum um trygd á sjónum. Tey granska nógv í trygd og gera uppskot um reglur, sum síðani verða viðgjørðar av myndugleikunum í altjóða høpi. Klassafeløgini arbeida eisini vegna myndugleikarnar, tá tað ræður um eftirlit við trygd á sjónum. Skip og sigling er ein elligamal ídnaður. Áhugin fyr trygd og eftirliti er tó ikki heilt so gamal, men hevur røtur aftur til tíð-

liga í 18. øld. Bretin Edward Lloyd átti og rak eina kafé í London. Nógv fólk, ið var knýtt at skipaferðslu, vitjaðu inn hagar. Í eini roynd at fáa fleiri vitjandi, byrjaði Edward Lloyd at geva listar út, har smálutir um skip, ið møguliga skuldu tryggjast, vórðu skrásettir. Í 1764 góvu tryggingarnar fyrsta skipalistan út. Skipalistin klassaði skipini í mun til í hvørjum standi, tey vóru. Klassin varð avgjørdur av eini nevnd av sýnsmonnum. Í 1797 varð ein nýggj skipan sett í verk. Henda skipanin ásetti klassan í mun til í hvørjari á, skipini vóru bygd. Skip, ið vórðu bygd á Thames, høvdu fyrimun. Í 1834 varð ein skipan sett í verk, ið gjørdi ein annan skipalista. Hesin listin varð nevndur “Lloyd's Register of British & Foreign Shipping”. Nýggja skipanin setti 63 sýnsmenn í starv, og regluligt eftirlit av skipum varð sett í verk. Nýggja skipanin klassaði skip soleiðis:

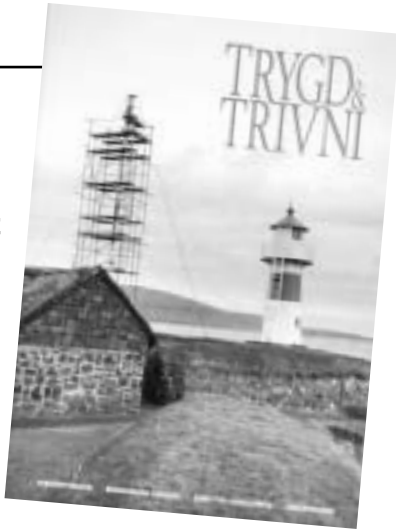
Klassi A: Skipið hevði ikki nátt ávísan aldur og var í besta standi.

Klassi E: Skip, sum ikki vóru før fyr trygd og eftirliti er tó ikki heilt so gamal, men hevur røtur aftur til tíð-

sum ikki tók skaða av sjógvi. **Klassi I:** Skip, sum ikki kundu flyta turran farm, men kundu gera stuttar ferðir. Nú á døgum er høvuðsendamálið hjá klassafeløgum at betra um trygdina á sjónum við at tryggja høgt tekniskt støði á skipum, bæði hvat viðvíkur bygging og viðlíkahaldi. Skipaeftirlit ella “maritimar fyrisitingar” eru nýggjari fyribrigdi enn klassafeløgini. Fyrstu ferð vit hoyra um, at politikarar blanda seg upp í trygd á sjónum er, tá ið enski lordurin Samuel Plimsoll finst at, at ov nógv skip farast, og myndugleikarnir ikki gera nakað við tað. Plimsoll vísti á, at ein av høvuðsorsøkunum til, at so nógv skip fórust var, at tey vórðu ov tungt lastað. Atfinningar hansara førdu til, at skip fingi sonevnda Plimsoll merkið høgt á síðuna á skipinum. Plimsollmerkið er ein rundingur við eini linju ígjøgnum. Onki skip mátti stinga meiri enn, at linjan í rundinginum á Plimsollmerkinum kom undan. Seinni er henda reglugerð meira útbygd, men øll farma- og ferðafólkaskip hava framvegis Plimsollmerki á skips-síðuni. Í kjalarvørrinum av Titanic vanlukkuni í 1912

varð á fyrsta sinni ein altjóða konventión „Safety Of Life At Sea” (SOLAS) gjørd í 1914. Henda konventiónin er grundarsteinurin undir øllum millumtjóða samstarvi um trygd á sjónum. SOLAS konventiónin er dagførd fleiri ferðir. Útgávan, arbeitt verður eftir í dag, er frá 1974. Men sjálvandi eru nógv ískoyti gjørd síðani 1974 og verða løgd aftrat so hvørt, sum tey verða sett í gildi. Í endanum av 19. øld og fyrst í 20. øld, vórðu maritimar fyrisitingar ella skipaeftirlit stovnað í ymsum londum. Maritimu fyrisitingarnar fyrisita sjóvinnumál vegna stjórnina í einum landi. Maritimu fyrisitingarnar hava vanligu fyrisitingarligan avgerðarætt í øllum sjóvinnumálum, tað hevur Skipaeftirlitið eisini. Skipaeftirlitið hevur samstundis ábyrgdina av og eftirlit við, at skip lúka treytir, sum verða settar. Maritimar fyrisitingar samskipa sitt arbeiði í altjóða sjóferðslufelagsskapinum hjá Sameindu Tjóðum, Maritime Organisation, ella IMO, sum hann í dagligari talu verður nevndur.

Óli Hans Hammer Olsen
Deildarstjóri
á Skipaeftirlitinum

Sjóvinnubrøv

At geva út sjóvinnubrøv til yvirmenn og kokkar var ein av uppgávunum, sum Sjóvinnufyrisitingin, ið var í Havn í umleið tíggu ár, hevði at røkja. Í mai mánaða í fjør var Sjóvinnufyrisitingin løgd saman við Skipaeftirlitinum, ið húsast í Miðvági. Hetta merkir, at sjófólk síðani tá hava fingið síni sjóvinnubrøv á skrivstovuni í Miðvági. Neyðugt er tó ikki at fara vestur eftir vinnubrævinum. Til ber at ringja á skrivstovuna og fáa umsóknarblað sent. Eisini ber til at fara á heimasíðuna hjá Skipaeftirlitinum at taka tað niður. Tá ið umsóknarblaðið og viðløgð skjøl, ið skal prógva m.a. førleika, sigl-

ingartíð og heilsustøðu umsøkjans, eru komin á skrivstovuna, verður umsóknin viðgjørd. Lýkur umsøkjarin krøvini at fáa vinnubræv, fær hann tað sendandi við postinum. Siglingarbók o.o. týðandi frumrit verða altíð send í innskrivaðum brævi. Krøvini at lúka eru rættlīga ymisk. Til tess at fáa sjóvinnubræv sum brúgvayvirmaður við handilsskipum, skulu ásetanir í STCW 95-sáttmálanum (Standards of Training, Certification and Watch-keeping for Seafarers) lúkast. Hetta er tann sáttmálin í altjóða sjóferðslufelagsskapinum IMO, sum hevur ásetanir um útbúgvingar og siglikrøv til

manning umborð á handilsskipum. Krøvini til brúgvayvirmenn við fiskiskipum eru heldur linari. Serliga tá ið tað snýr seg um kravda siglingartíð. Sjóvinnubrøv til maskinmenn hava STCW-tekning (undantikin dugnaskaparbræv í motorpassing og sjóvinnubræv sum motorpassari). Tað vil siga, at ein persónur við vinnubrævi sum maskinyvirmaður lýkur krøvini í STCW 95-sáttmálanum og kann mynstra við bæði handils- og fiskiskipi. Øll sjóvinnubrøv verða givin ókeypis og eru galdandi í 5 ár frá útgávudegi. Við endurnýggjan skulu krøv, ásett í lógini, lúkast.

Siglingartíð... Tá ið tosað verður um kravda siglingartíð í sambandi við útgávu av sjóvinnubrøvum, verður sipað til ta tíðina, sjófólk eru mynstrað umborð á skipi ella báti. T.v.s. virkin tíð umborð. Fritúrur verður t.d. ikki taldur við. Fyri maskinistar og maskinmeistarar skal siglingartíðin í maskintænastu vera fingin við fiski- ella handilsskipum við framtøkumegi, sum er 750 kW ella meiri. Umframt útbúgving og heilsuváttan er kravda siglingartíðin/maskintænastan fyr at fáa vinnubræv sum maskinyvirmaður hendan:

Dugnaskaparbræv í motorpassing: 6 mán. siglingartíð við havskipum Vinnubræv sum motorpassari: 12 mán. maskintænasta við havskipum
Maskinistar: Vinnubræv sum vakthavandi maskinyvirmaður: 6 mán. maskintænasta Vinnubræv sum skipsmaskinistur á 2. stigi: 12 mán. maskintænasta Vinnubræv sum skipsmaskinistur á 1. stigi: 24 mán. maskintænasta, <i>harav 12 mán. í starvi, har vinnubræv sum skipsmaskinistur á 2. stigi krevst</i>
Maskinmeistarar: Vinnubræv sum vakthavandi maskinmaður: 6 mán. maskintænasta Vinnubræv sum skipsmaskinmeistari á 2. stigi: 12 mán. maskintænasta Vinnubræv sum skipsmaskinmeistari á 1. stigi: 24 mán. maskintænasta, <i>harav 12 mán í starvi, har vinnubræv sum skipsmaskinistur á 2. stigi ella skipsmaskinmeistari á 2. stigi krevst</i> Vinnubræv sum skipsmaskinstjóri: <i>Viðkomandi skal lúka treytirnar fyr at fáa vinnubræv sum skipsmaskin- meistari á 1. stigi og síðani hava 12 mán. tænastu, har vinnubræv sum skipsmaskinmeistari á 1. ella 2. stigi krevst. Hetta merkir, at hann fyrst skal hava teir 24 mánaðimar og síðani hava 12 mán. sum 1. meistari við skipum við framtøkumegi, sum er 3000 kW ella meiri.</i>
Aimé Jacobsen

Nú er tað endiliga staðfest:

Fiskimannafelagið bjargaði føroyskum sjálvsavgerðarrætti

Á vitjanini hjá donsku fíggarnevndini í Føroyum ásannaði formaðurin, Kristian Thulesen Dahl, at hansara útsøgn um skatta- viðurskifti fiskimanna at hann varð skeivt kunnaður um málið. Hervið er endiliga staðfest, at FF hevði rætt í síni meting, og at skeiva kunningin er komin frá almennum keldum í Føroyum.

Úr Dimmalætting

Í hesum sambandi vísa vit til endurgivnu greinina í Dimmalætting tann 7. januar 2005. Hon er veruliga sera áhugaverd fyri FF, tí hon endaliga vátta- anin um tað, sum vit hava ført fram um hendingar- nar í Danmark í summar í sambandi við ráðstevnu- na hjá Norður Atlants- bólkinum á Fólkingi um blokkstuðulin.

Ein avleiðing av ráð- stevnuni var, at formaður- in í donsku fíggarnevnd- ini hótti føroysku myndug- leikarnar við blokkstuðli- num m.a. í sambandi við skattaskipanina hjá fiski- monnum. Hetta var bein- leiðis uppiblanding í før- oysk innanhýsis viður- skifti, sum so aftur var ein beinleiðis hóttan í móti okkara sjálvstýri.

Nú hevur pípan fingið heilt annað ljóð. Nú hevur Kristian Thulesen Dahl staðfest, at her er talan um viðurskifti, har vit ráða okkum sjálvum, og sjálvur hevur hann einki at finnast at í so máta. Hetta er ein týðningarmikil staðfesting, tí Dahl umboðar einasta danska flokkin, Dansk Folkeparti, sum ikki hevur havt hesa støðu móttvegis Føroyum.

Nú kann í hvussu er roknast við, at friður verður á hesum økinum fram- yvir. Tað er stórus munur á at hava eina samda danska politiska skipan við somu sjónarmiðum, heldur enn at hava ein politiskan flokk, sum gongur í "frígiri", sum vit hava sæð í fleiri ár.

Munurin er røtt ella skeiv kunning

Og hvør er so munurin síðani í fjør? Jú, munurin er tann, at upprunaliga varð Dahl skeivt kunnaður um føroysk viðurskifti og tók støðu út frá tí.

Men síðan tá hevur hann fingið rætta kunning, og hevur tað broytt hansara stöðutakan.

Hetta førir okkum til spurningarnar: Hvør hevur givið Dahl so skeiva kunning um føroysk viðurskifti, sum her hevur verið talan um, og hvør hevur givið honum ta røttu kunningina?

Ta skeivu kunningina fekk hann frá TV2, sum

hevði fingið skeiva kunning frá almennum mynd- ugleika í Føroyum. Hetta framgongur bæði av sjálv- ari sendingini og og vit hava tað váttað.

Men ta røttu kunning- ina hevur Kristian Thule- sen Dahl fingið frá Føroya Fiskimannafelag, og stöð- an hjá honum er tann sjálvsagda fyri ein rættan politikara, at er ein niður- stöða gjørd á skeivum grundarlagi, so er hann maður fyri at ásanna tað.

Villeiðandi kunningin yvirfyri dønnum kann sam- anfatast í fylgjandi endur- geving úr TV2 sendingini, nevniliga, at *"færøske fisk- ere forfordes med dan- ske skatteyderes penge som grundlag."*

Í hesum liggja í fyrsta lagi tey ósannindi, at før- oyskir fiskimenn skattliga hava fyrimunir fram um danskar fiskimenn, soleið- is sum tað annars varð lýst í TV2 sendingini. Men tað mest avgerandi var tann meting og manipu- lation, at hetta varð grundað á danska blokk- stuðlinum.

FF skrivaði eina 10 síð- ur langa frágreiðing, sum vísti báðum hesum pá- standum aftur. Henda frá- greiðingin er nú alment tikin til eftirtektar av týd- ingarmesta og máttmikl- asta tingmanninum í dan- ska fólkinginum.

Her siggja vit tað áhuga- verda, at donsku partarnir í hesum máli hava ásann- að, at teir mistóku seg.

Samstundis hevur **eingin** í Føroyum gjørt tað sama, hóast tað er próvfast, at teir villeiðandi upplýsing- arnar til donsku politikk- ararnar komu úr Føroy- um.

Goragangur til verju av ósannindum

Tað átti at verið eitt ál- varsmál hjá einum føroysk- an myndugleika, at hann við ósannindum er bein- leiðis orsök til eina slíka hóttan í móti føroyskum sjálvræði, sum her er talan um.

Ístaðin upplivdu vit ein sannan goragang frá teim- um, sum sita á toppinum á akademisku kransakøku- ni móttvegis teimum, sum royndu at muta í móti teimum nú endaliga stað-

festu ósannindunum og harvið undirgravingini av føroyska heimastýrinum. Leikað var í um heksajakt, persónlig álop, bálbrenn- ing, køving av frælsa orði- num, dráp av sangfuglum o.s.fr.

Eisini stuðlaðu fjølmið- larnir upp undir hesa hets við eini fullkomilgari ein- vísari lýsing av málinum, hvørs einasta endamál var at káva út yvir, hvat veru- liga hevði gingið fyri seg.

Hinvegin hevur FF-blaðið - sum einasta blað - kunnað dokumenterað, hvat ið er rætt og hvat ið er skeivt í hesum máli.

Eingin ivi skal vera um, at tey, sum á hendan hátt hava stuðlað hesum hes- um skeiva tíðindaflutn- ingi, eru samsek.

Leikluturin hjá Høgna Hoydal

Vit hava ikki viljað drigið Norður Atlantsbólkin og Høgna Hoydal inn í hetta mál fyrr enn nú. Tað var ikki so lógið, um fólk hava havt ta hugsan, at hetta málið var ein partur av umrøddu ráðstevnuni. Tað kundi hugsast, at taktikk- urin var lutvíst at halda eina almenna ráðstevnu við virdum nøvnum úr Danmark og Føroyum sum eitt nú bankastjóra- num Jørn Astrup Hansen og Marinne Jelved.

Síðani var eisini ein duld dagsskrá, har endamálið var júst tað, sum gjørdist úrslitið, nevniliga gjøgnum bakdyrnar at fáa danskar politikarar at røkja politis- ku áhugamálini hjá Høgna Hoydal og co. Um rumbul stóðst av hesum í Føroy- um, so kundi tað altíð "prógvast", at á ráðstevn- uni varð ikki eitt orð sagt um nakað sum helst. Og so skuldi tað tigast burtur, ið varð sagt í donsku fjøl- miðlunum.

Hevði tað staðið til teir stóru fjølmiðlarnar í Føroyum, so hevði hetta eisini eydnast til fulnar.

Eitt "gott" dømi um hetta var Sosialurin. Hann fekk frá sínum keldum í Dan- mark eina gjølliga lýsing av teimum sjónarmiðum, sum høvdu verið ferd fram í fjølmiðlunum í Dan- mark, og sum ikki vóru í samsvar við almennu frá- greiðingarnar í Føroyum.

Ynskir Óla tillukku við sigrinum

Sjómannafrádráttur: - Tá man av eini ella aðrari grund hevur mistikið seg, so eigur man eisini aftaná at vera maður nokk til at viðganga mistakið. Formaðurin í fíggarnevndini hjá danska fólkinginum, Kristian Thulesen Dahl, fekk skeivar upplýsingar um føroyskar sjómenn undan innslagnum í TV2, tá hann gjørdi viðmerkingar til føroyska sjómannafrádráttin

HILMAR SIMONSEN
hilmar@dimma.fo

Tá formaðurin í fíggar- nevndini hjá danska fólka- tinginginum, Kristian Thule- sen Dahl, í fjør gjørdi við- merking til donsku sjón- varpsrásina TV2 um før- oyska sjómannafrádráttin, lópti tað øði í nógvir før- oyingar og serliga for- mannin í Føroya Fiski- mannafelag, Óla Jacobsen.

Føroya Fiskimannafelag gjørdi hart og stevndi TV2 inn fyri Fjølmiðlætiska Ráðið fyri at hava hosið vill- leiðandi tíðindi um inn- tøkuvíðurskiftini hjá før- oyskum sjómönnum, og hetta endaði við, at TV2 mátti taka tíðindini um før- oyska sjómannafrádráttin í seg aftur og viðganga, at innslagið varð gjørt á skeiv- um grundarlagi.

Kristian Thulesen Dahl, sum í hesum døgum er í Føroyum saman við limum- inum, sum Føroyar eins væl og onnur øki í danska rík- inum fáa, hevur til enda- máls at útjavna tann ójavna, sum er í livistøðinum í teimum ymsu økjum.

Hann kallar hetta fyri at leggja upp fyri tí "eftirsleipi" í bruttotjóðarírtøku pr. í- búgva, sum tey fáatekaru øki- ni hava í mun til tey ríkaru.

- Eru tað betri ókonomisk viðurskifti í Føroyum enn í

í fíggarnevndini hjá danska fólkinginum, segði tí við TV2, at tað ikki bar til at senda blokkstuðul til Føroya, um hann skuldi brúkast til at geva føroyskum fiski- monnum skattalætta, sum frammanundan vunnu nógv meiri pening enn teirra donsku starvsbrøður.

Tá Dimmalætting hittu Kristian Thulesen Dahl á Hotel Hafnia, har danska sendinevndin hevur hildið til, spurdu vit hann, hvørja meining hann hevur til henda spurningin í dag.

Grundað á skeivar upplýsingar

Kristian Thulesen Dahl sigur:

- Eftir at innslagið var sent í TV2, má eg ásanna, at samanberingin millum før- oyskar og danskar fiski- menn, sum eg var blivin presenteraður fyri undan innslagnum, var skeiv.

- Tað havi eg fingið skjal- prógvað síðani.

Hann leggur dent á, at tí tíðindini vóru grundað á skeivar upplýsingar um lon- Danmark, so gevur tað ikki meining at lata blokkstuðul, heldur hann fyri.

Hann heldur tað annars ikki vera nakað skeivt í, at bæði føroyingar og danir gera viðmerkingar til viður- skifti hjá hvørjum øðrum, tí, sum hann sigur, so eigur eitt og hvørt samstarv at byggja álit til hvønn annan, og tá er tað skeivt ikki at tora at gera viðmerkingar

arvíðurskifti hjá føroyskum fiskimönnum, so var tað í veruleikanum ikki føroyska sjómannafrádráttin, hann gjørdi viðmerkingar til í innslagnum hjá TV2.

Hann sigur seg fegnast um, at skeivleikin bleiv rættaður, og undir vitjanini í Føroyum í vikuni hevur hann eisini hitt Óla Jacobsen, formann í Føroya Fiskimannafelag.

- Eg nýtti høvið at taka í hondina á Óla og ynskja honum tillukku við sigrin- um, heldur Kristian Thule- sen Dahl fyri.

Hevur man mistikið seg, so eigur man eisini at vera maður nokk til at viðganga mistakið, heldur hann. Óg at talan var um mistak, ivast Kristian Thulesen Dahl ikki í.

- Tað hevur TV2 síðani innslagið viðgingið, og tað havi eg eisini viðgingið, sig- ur hann.

Leggja upp fyri eftirsleipi

Hann heldur tó fast við, at meiningin við blokkstuðl- og onkuntíð finnast at við- urskiftum hjá hvørjum øð- rum.

- Tað gera føroyingar av og á móttvegis danum, og tað eiga vit eisini at gera móttvegis føroyingum, hó- ast nógvir danir aftra seg við at gera tað, sigur hann at enda.

Hesar lýsingar komu "al- lernádigst" í Sosialin sum lesarabrøv, men vóruð als ikki tikin við, tá blaðið lýsti málið. Sosialurin rætti

ikki ein fingur til at stað- festa hvat var rætt ella skeivt í hesum máli.

Norður Atlantsbólkurin ella Høgna Hoydal hevði

kunnað avsannað allar slíkar gitingar, um hann greitt hevði boðað frá, at hann tók frástøðu frá hesi "duldu dagsskrá". Hann

Ágangur frá samgonguni fær formannin í búðskaparráðnum at leggja frá sær

Munnligur fyrispurningur til lögmann um landsstýrisins ábyrgd fyri at formaðurin í Búskaparráðnum leggur frá sær eftir miðvís persónlig álop frá landsstýrismonnum og samgongulimum

1. Hvat heldur lögmaður um, at formaðurin í Búskaparráðnum leggur frá sær - m.a. vísandi til tey persónligu álopini frá leiðandi politikarum?

2. Hvat heldur lögmaður um úttalilsini frá varaløgmanni, Bjarna Djurholm, í Sosialinum 8. juni 2004, har hann m.a. leggur formannin í Búskaparráðnum undir "landsskaðiligt virksemin"?

3. Hvat heldur lögmaður um sína egnu framferð móttvegis Búskaparráðnum, har lögmaður alment tók eina kærur frá einum fakfelagsleiðara um formannin í Búskaparráðnum "í størsta álvara"?

4. Hví hevur lögmaður ikki - heldur enn sjálvur at eggja til álop á Búskaparráðið og formann tess - vart rættin og skylduna hjá Búskaparráðnum at útinna tað starv, sum tí við lóg er álagt at fremja, nevniliga at gera sínar metingar óheftar av politiskum og vinnuligum seráhugamálum?

5. Hvat ætlar lögmaður at gera til tess at tryggja, at Búskaparráðið kann siga sína hugsan uttan at persónar óttast fyri at verða spiltir út persónliga og niðurgjördir av landsstýrismonnum og lögtingslimum?

Viðmerkingar

Tað hevur verið bæði skelkandi og óhugnaligt at síggja og hoyra ta viðferð, ið sitandi landsstýrissamgonga hevur givið Búskaparráðnum, seinastu 9 mánaðirnar.

Við lögmanni, varaløgmanni og landsstýrismanninum í Fíggjarmálum á odda - væl stuðlað av fakfelagsformanni og samgongulimum - er ein ósaklig og persónlig hetz fórd móti formanninum í Búskaparráðnum.

Løgtingið hevur sjálvt samtykt lógina um Búskaparráðið, sum skal virka óheft av politiska myndugleikanum. Men somnu myndugleikar hava við

síni framferð, miðvíst undrigrivið møguleikarnar hjá Búskaparráðnum at røkja sín setning.

Politikarar kunnu og eiga sjálvsagt at siga sína hugsan um metingarnar hjá Búskaparráðnum og at viðgera tær kritiskt. Men undir sitandi samgongu hevur ongin saklig viðgerð verið av frágreiðingunum og ráðgevingini hjá Búskaparráðnum.

Ístaðin hava landsstýrismenn og samgongulimir framt beinleiðis persónlig álop á formannin í Búskaparráðnum - álop av slíkum slag, at fór hetta fram í einum øðrum Nordurlandi, so hevði hetta fingið álvarsamar avleiðingar fyri avvarðandi politikarar.

Grovasta álopið er komið frá sjálvum varaløgmanni, Bjarna Djurholm, sum hevur lagt formannin í Búskaparráðnum undir landsskaðiligt virksemin.

Og lögmaður hevur onki gjørt til tess at verja henda stovn undir landsstýrinum, men hevur sjálvur sagt seg viðgera kærur um formannin í Búskaparráðnum í størsta álvara. Harvið hevur hann blástempla framferðina móttvegis Búskaparráðnum.

Ein avleiðing av hesi hetz er, at formaðurin í Búskaparráðnum hevur boðað frá, at hann leggur frá sær.

Men avleiðingarnar eru eisini sera prinsipiellar. Eitt landsstýri hevur við síni framferð elvt til, at kritiskar røddir verða tiptar - eisini tær, sum við lóg skulu vera kritiskar - og tað kann breiða seg allastaðni í samfelagnum.

At landsstýrismaðurin í Fíggjarmálum, nú sigur seg harmast um, at formaðurin í Búskaparráðnum leggur frá sær, og sigur seg nú vilja fara at lurta eftir Búskaparráðnum, lýsir bara tað óhugnaliga í gongdini.

Tí hví hevur ongin í landsins leiðslu talað at og vart lógarfesta rættin og skylduna hjá Búskaparráðnum at virka?

Á lögtingi 23. november 2004

Høgni Hoydal
løgtingsmaður

Fakfelagsumboð vóru á fundi við donsku fíggjarnevndina. Hesi vóru frá vinstru: Óli Jacobsen, Hans Joensen, Monrad Kjølnes, Georg Hansen og Gunnleivur Dalsgarð, sum her hevur orðið.

Umboð úr fíggjarnevndini. Kristian Thulesen Dahl situr í miðjuni. Klaus Hækkerup nr. 2 frá vinstru studerar við ábuga FF-blaðið.

Umboð úr fíggjarnevndini og ríkisumboðnum.

Lesarin eigur at sammeta boðskapin í hesum fyrispurningi við útsøgnina hjá Kristian Thulesen Dahl. Og niðurstøðan er púra greitt, at Høgni Hoydal hevur ongan ábuga í sannleikan í hesum máli. Og tað er bonum púra líkamikið, um tey sjónarmið, sum eru orsök "forfylgingina", eru røtt ella skeiv.

kundi t.d. avvíst eina og hvørja innblanding í føroysk innanhýsis viðurskiftum sum t.d. í úttalils- um hjá Kristian Thulesen Dahl.

Men tað gjørdi hann ikki!

Kann sannleiki vera relativur

Hinvegin má sigast, at munnligi fyrispurningurin, sum Høgni Hoydal tann 23. november 2004 setti lögmanni á tingi um hetta málið, er sera nær eini vátan um, at tað er orsök at halda, at henda "konspirationsteorin" kortini er røtt.

Vit endurprenta fyrispurningin, og eigur hann at verða samanborðin við

endan á málinum, soleiðis sum hann er lýstur við útsøgnini hjá Kristian Thulesen Dahl.

Samanumtikið má sigast, at hesin fyrispurningur tekur undir við tí, sum í dag kann staðfestast at vera ósannindi og var harvið ein ósaklig roynd at gera samráðingarstøðuna hjá føroyska landsstýrinum í fíggjarmálum veikari móttvegis dønnum. Hetta kann sjálvsagt hava verið í áhuganum hjá Høgna Hoydal, men tað má vera upp til onnur at meta um, hvørt hetta er í áhuganum hjá føroyska samfelagnum.

Henda fátan verður stuðlað av hvørjum einstøkum spurningi og hvørji einstakari viðmerking í hes-

um fyrispurningi. Sum t.d. tá sagt verður, at við landsstýrismonnum á odda "væl stuðlað av fakfelagsmanni... er ein ósaklig og persónlig hetz fórd móti formanninum í Búskaparráðnum."

Hann kemur ikki við einum orði inn á, hvat veruliga hevur gingið fyri seg í hesi sak.

Eingin órættur gjørdur formanninum

Til hetta er stutt at siga, at tað kann prógvast, at eingin órættur er gjørdur móti formanninum í búskaparráðnum við teimum upplýsingum sum í dag eru tøkir. Tey sjónarmið, sum eru fórd fram, eru ikki á

nakran hátt "ósaklig". Hetta hava vit ført fram fyrr, og er nú endaliga váttað av Kristian Thulesen Dahl!

Hóast Høgni Hoydal - longu tá fyrispurningurin varð settur - var greiður yvir hetta, so hevur tað ongan áhuga, hvat ið er rætt ella skeiv í hesum máli.

Tí er tað ikki so trupult at rokna út hansara áhuga og meðabyrgd í hesum máli.

FF hevur tænt FØROYSKUM áhugamálum

Vit vilja loyva okkum at vera so ósmæðin at siga, at tað er fyrst og fremst Føroya Fiskimannafelagi fyri at takka, at Kristian Thulesen Dahl kúvendi og í staðin fyri at vera ein hóttan móti føroyskum sjálvræði, nú er blivin ein, sum stuðlar okkara sjálvs-

avgerðarrætti. Hetta er hent, tí FF sakliga hevur greitt frá teimum veruligu viðurskiftunum á umrødda øki. Henda kunning er ikki bert send TV2, men eisini øllum avvarðandi donskum myndugleikum, sum frá hægsta staði hava tikið hana til eftirtektar.

Tað skal sigast donsku pørtunum í hesum máli - TV2 og Kristian Thulesen Dahl - til rós, at tað bar til at sannføra teir um, at teir høvdu órætt, og at teir tóku hetta til eftirtektar. Tað skapar virðing.

Í Føroyum er tað beint øvugt. Tað, sum eydnaðist hjá FF móttvegis TV2, hevði ikki hent í Føroyum. Tað kemur ikki fyri, at teir eftir egnu meting professionellu fjølmiðlarnir viðganga, at teir mistaka seg. Enn minni taka teir eina søgu aftur, uttan mun til hvussu skeiv hon er. Dimmalætting skal tó

hava rós fyri sína seinastu frásøgn.

Og meðan danski politikarin í hesum máli hevur ásannað at hava mistikið seg, so er eingin slík ásanann komin í Føroyum. Thulesen Dahl visti ikki betur, men tað sama kann ikki sigast um teir føroyingar, ið hava stuðlað upp undir "órættin" í hesum máli.

Tí kunnu vit lættliga rokna við endurtøkum av sama slagi, og spurningurin er ber, um ein slík ikki longu er hend, soleiðis sum víst varð á í seinasta blaði um WTO málið.

Tað sigur ikki so lítið um stöðin í politisku skipanina í Føroyum. Men vit kunnu víska lesaran um, at henda er eins væl undirbygd og tann, sum hevur sannført Thulesen Dahl.

Óli Jacobsen

Til minde om min far!

Peter Seloy, sum fyrri nøkrum árum síðani var brandmeistari í Havn, hevur skrivað hesi minningarorðini um pápa sín Knud Peter Jensen.

Min kære far Knud Peter Jensen blev født den 21. november 1919 i Korsør og døde den 2. november 2004, også i Korsør.

Han levede et langt og indholdsrigt liv. Han blev født i en dansk/færøsk familie i Korsør, og det var i 1919 et særsyn i Danmark. Min omma var fra Torshavn, hvor hun havde mødt sin Lasse, som var marinesoldat. Ommas navn var Valborg, og hun var datter af Knud Skomager. Far fortalte tit, at det ikke passede Knud skomageren, at hans datter ville have en dansk soldat med hjem.

Lasse skulle på besøg hos skomageren, men Knud ville ikke lukke ham ind, også selv om det var et forfærdeligt regnvejr. Den øvrige familie sagde dog til Knud Skomager, at det ikke sømmede sig for en færing at nægte en fremmed gæstfrihed, og så blev farfar Lasse lukket ind.

Det blev et langt og til tider stormfuldt ægteskab, hvor der med flid og stor sparsommelighed blev bygget et hus i Korsør, hvor min far og faster Margit blev født. Huset blev døbt "Okkara" af Petur Háberg, fars fætter, der som mange færingar tit besøgte og nød gæstfriheden i Okkara.

Det største i min fars drengear var turene til hans morfar i Tórshavn. Her mødtes han med alle sine jævnaldrene i familien, og mange er de historier, han har fortalt om livet for en lille forkælet dansk dreng i Tórshavn inden krigen.

Dette gav min far en dybtfølt kærlighed til Færøerne og de vidunderlige mennesker, han mødte der. Dette holdt hele livet og kort før sin død sagde min far til mig: "Jeg håber jeg bliver så rask, at jeg kan besøge Færøerne igen". Dette var det eneste, som han savnede, og det var også ønsket om at besøge min moders grav, som nu også bliver hans sidste hvilested.

Pengene var små, og min far supplerede lommepengene med at spille harmonika på stranden i de varme sommerdage. Det er for mig et af de bedste minder, når jeg tænker tilbage på fest-

stunder i mit hjem, hvor far spillede og sang tidens slagere. Jeg har som voksen også oplevet, at far spillede til dans i Vestmanna. Evnen til at spille er en gave, som Gud også har skænket mig og min mindste søn Nicolai, som spillede violin ved sin fars kiste.

Min far mødt sit livs kærlighed i København. Det var min mor Marianna Katrine Seloy, som var datter af Gunnar Seloy fra Vestmanna. Min mor var vokset op i Sørvágur, da hendes egen mor var død af tuberkulose kort tid efter fødslen. Mor blev derfor taget i pleje hos Margrete og Rasmus Petersen.

Da min mor blev 16 år gammel, flyttede hun til sin far og hans kone Anna Seloy i København for at blive elev på et kontor, og her mødte hun min far. Han havde været soldat ved 2. verdenskrigs udbrud og var nu ansat i firmaet Fischer i Korsør, hvor han senere blev direktør for rør og sanitet samt handelen med Færøerne.

Min storesøster Kirsten Seloy og min tvillingsøster Birgit Seloy blev født i Korsør, og vi kom meget i Okkara, også når far og mor var på hyppige besøg Færøerne. Da vi var vokset op og var færdige med vores uddannelse sidst i 70'erne sagde min far, at han var blevet tilbudt at blive direktør for skibsværftet i Vestmanna, og at han sammen med mor ville flytte til Færøerne. Det blev nogle gode år for dem. De startede med at bo hos Gudmund Olsen på Válinum i Vestmanna, og her var lidt af drengeårenes stemning. Vi børn og 3 børnebørn besøgte flere gang far og mor, og fik her lært gæstfrihed og gode mennesker at kende.

Da min mor blev syg valgte far at stoppe som direktør, og da de havde arvet min moders barn- domshjem i Sørvágur, flyttede de dertil for at nyde de sidste år sammen.

Tiden blev dog kun kort, for min mor døde efter svær sygdom i 1989. Mange vil endnu huske fars trofasthed i denne svære sygdoms tid. Hver uge tog han den lange tur

fra Sørvágur til Landssygehuset, og det var inden tunnelernes tid. Det var drøjt, men han ønskede at besøge sin kone og vise sin kærlighed på denne måde.

Efter mors død valgte far i samråd med os børn at flytte tilbage til Korsør, hvor der var gamle venner og familie og frem for alt børn og børnebørn i Danmark. Far havde også sine fritidsinteresser i Sct. Georg gildet og Odd Fellow Logen.

Far havde på Færøerne stiftet en afdeling af Odd Fellow ordenen, nemlig den færøske loge nr. 1 Ambolturin, som i dag er beliggende på Grønlandsvejen i Torshavn. Denne loge blev hans livsværk og Odd Fellow Ordenen udnævnte ham i år 2000 til Speciel Deputeret Storsiere for Færøerne, og det var en hæder, som glædede min far meget. Han mente, at foreningens tanker om et udbredt venskab, en dybtfølt menneskekærlighed og et ønske om at leve sit liv i sandhedens lys var så nært det færøske menneskesind, at der måtte være samme grobund for ordenen som på Island, hvor en stor del af befolkningen er med i Odd Fellow Ordenen.

De sidste år blev præget

af tiltagende sygdom og alderdom, men altid var der plads til et besøg af de små og store børnebørn, og det var dejligt at køre farfar en tur i skoven eller til Storebælt for at nyde den natur, som han havde delt med sine mange hunde, der var ham en stor trøst efter mors død.

Vi bisatte min far på en smuk dag, hvor solen skinnede på kisten gennem de vinduer i Korsør kirke, der havde været et ståsted for ham og hans familie gennem hele livet. Far havde bevaret en stærk tro på Gud, og derfor kunne Herren smile til ham gennem vinduerne i den kirke, han så ofte havde besøgt gennem et langt liv.

Vi vil nu følge fars sidste ønske og bringe hans aske til Færøerne, hvor vi vil afholde en mindestund i Sørvágur Kirke den 16. februar kl. 1400, og efterfølgende vil vi bisætte far på mors gravsted, så kan han finde fred sammen med hans elskede Nanna, og det er mit håb, at mange vil følge far på denne sidste færd.

Efter jordpåkastelsen i Korsør kirke takkede jeg på familiens vegne alle 100 deltager og sluttede med at læse dette stykke for min far:

*I sygehjemmet så svagelig - grå
Den gamle sad krumbøjet ene.
Ved aftenstid da pludselig så
Han bist bag allé-træets grene
En engel, med flagrende kjortel så hvid
Og straks han fornemmed, at nu er det tid
For hvile til livstrætte bene.*

*Er det mig du søger? Fik han stille sagt.
Ja, det er dig min ven - lod svaret
Til kærlighedsriget bliver du nu bragt
Hvor lyset er kønt og forklaret.
Den store mester venter på dig
Bered dig kun blot min ven, vi er straks på vej
I livet du ørknar har klaret.*

*Mit syn er sløret, min hånd er så vag
Dog åben den stadig forbliver.
Hukommelsen svigter, min bøn er svag
Men usvækket stadig min iver.
Jeg rosenblade så gløderne stå
I morgensolen, men døde de lå
Før nathimlens skydække driver.*

*Så, svarede den gamle, og vis mig nu vej.
Til HERREN kan du mig lede.
De salige venner vel mødes med mig,
Jeg længes, -de er vel tilstede?
Så ifør mig blot de snevide skrud
Jeg tror, jeg bærer kaldet fra GUD
Til den sidste tur - er jeg rede.*

Ære være min far Knud Peter Jensens Minde!

Nútidarmynd av Knút

- Góðgæti
- Víkublød
- Soft ice
- Milk shake
- Bakkaravørur
- og mangt annað

Kioskin hjá Ingu

v/ Ingu Joensen
Sandavágur – tlf. 333839

Ja takk!

**Eg ynski at gerast haldari
av FF-blaðnum fyrri einans
200 krónur um árið**

Verður sent ópostað
(vit gjalda postgjald)

Navn:

Bústaður:

Bygd/býur:

FF-blaðið - postsmoga 58 - FO-110 Tórshavn

Vit eru at hitta á tlf. 31 15 69 ella fax 31 87 69
fo-fisk@post.olivant.fo · www.fiskimannafelag.fo

Ein sindur av ættarsøgu

Tann 2. november 2004 doyði Knud Jensen í Korsør, nærum 85 ára gamal. Vit hava í blaðnum minningarorð, sum sonur hansara Peter hevur skrivað, og her skal bert verða skoytt eitt sindur uppi.

Søgan um Knút er ein partur av søguni um sambandið millum føroyingar og danir. Valborg, mamma Knud, giftist við Laurits tíðliga í farnu öld. Valborg fann ein "marinara", og hetta var, sum tað skilst, ikki væl dámt av pápanum. Men teirra samband helt alla teirra ævi, og tey bæði gjordust fyrimyndarlig hjún. Valborg, av Geilaættini, nakað fort, opin og prátaði nógv, og so Laurits, sum var eitt góðdýr og ein persónur, sum øll gjordust góð við. Verfaðirin, gamli Knút skómakarin, kundi ikki havt fingið betri verson. Hann var eisini javnan niðri og ferðaðist hjá teimum.

Sjálvur eri eg føddur í Danmark í 1943, tá einki samband var millum ættirnar í Føroyum og Danmark. Men mamma átti mostrina í Korsør. Tað vóru bert 13 ár millum teirra, so tær kendu seg sum systar. Tær høvdu gott samband og kom hetta stak væl við. Millum fyrstu minnini eg havi, er júst Vallamostí, sum vit kallaðu hana, og hennara. Viðhvørt komu tey at vitja, og viðhvørt fóru vit at vitja tey. Hetta kom sjálvsagt at merkja eitt serstakt samband - eisini seinni.

Tá ein, eftir at vera kom-in til Føroyar, fór aftur til Danmarkar, var Korsør eitt upplagt mál. Og tey

bæði vóru framvegis líka blíð. At koma til teirra var eins og at koma til sín sjálvs. Tað sama var við børnunum Knud og Margith.

Í "Villa Okkara", Ved Lunden 4, komu nógv fólk, og sjáldan hava Føroyar havt slíka góða umboðan sum her.

Hesa umboðan hevur so serliga Knud ført víðari. Hann hevur hildið ótaldar fyrilestrar um Føroyar á ymiskum samkomum í Danmark, og hetta gjørdi hann í hvussu er so seint sum um jóltíðir 2003.

Sjálvur tosaði eg við hann í september mánað. Tá var hann so nøkur lunda hampiliga væl fyr og vildi frætta úr Føroyum, men nú var hansara fjørður rógvin.

Og nú kemur hann eisini at fáa sína endaligu hvíld í Føroyum. Vagrari enda kann henda ættarsøgan ikki fáa.

Æra veri minnið um Knud, Valborg og Laurits.

Nøkur orð um Árna hjá Knút Skómakaranum

Her skulu eisini skrivast nøkur orð um Árna, sum doyði seinasta heyst. Hann var sonur yngra Knút skómakaran og Jettu, og var hann tískil systkinabarn Knud. Hjá Árna kom sjógvurin at vera álitid, sum hjá so nógvum øðrum føroyingi. Hann sigldi fyrst í nógv ár, síðan gjørdist hann keifúti í Havn, inntil hann fyri nøkrum árum síðani mátti gevast vegna aldur.

Vit búðu báðir í miðbýnum og hittust tí av og

Hetta er systir Knút, Margith, sum skjótt verður 80 ár. Hon kennir seg eisini sum føroying, hóast fødd og uppvaksin í Danmark.

Valborg og Laurits sum vit minnst tey.

á. Og tað var ofta, at vit fingið okkum eitt prát. Báðir vóru áhugaðir í ættarviðurskiftum, so tosid kom inn á hetta evni. Árni var ein skilamaður, sum visti nógv um samfelagsviðurskifti, og hesi "greiddu" vit eisini meira

enn ta einu ferðina. Hann var stillfórur og gjørdi ikki nógv um seg. Og eins stillisliga sum hann livdi, doyði hann.

Æra veri minnið um Árna.

Óli

Knút saman við Nannu

Vit hava útgerðina til trol- og nótaflotan

- Flóttrol
- Botntrol
- Rækjutrol
- Snurpunótir

VÓNIN

Høvuðsskrivstova:
Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 444 246
Telefax 444 579

Tórshavn:
Viðarnes
100 Tórshavn
Telefon 354 391
Telefax 313 319

info@vonin.com - www.vonin.com

FF-blaðið
www.fiskimannafelag.fo

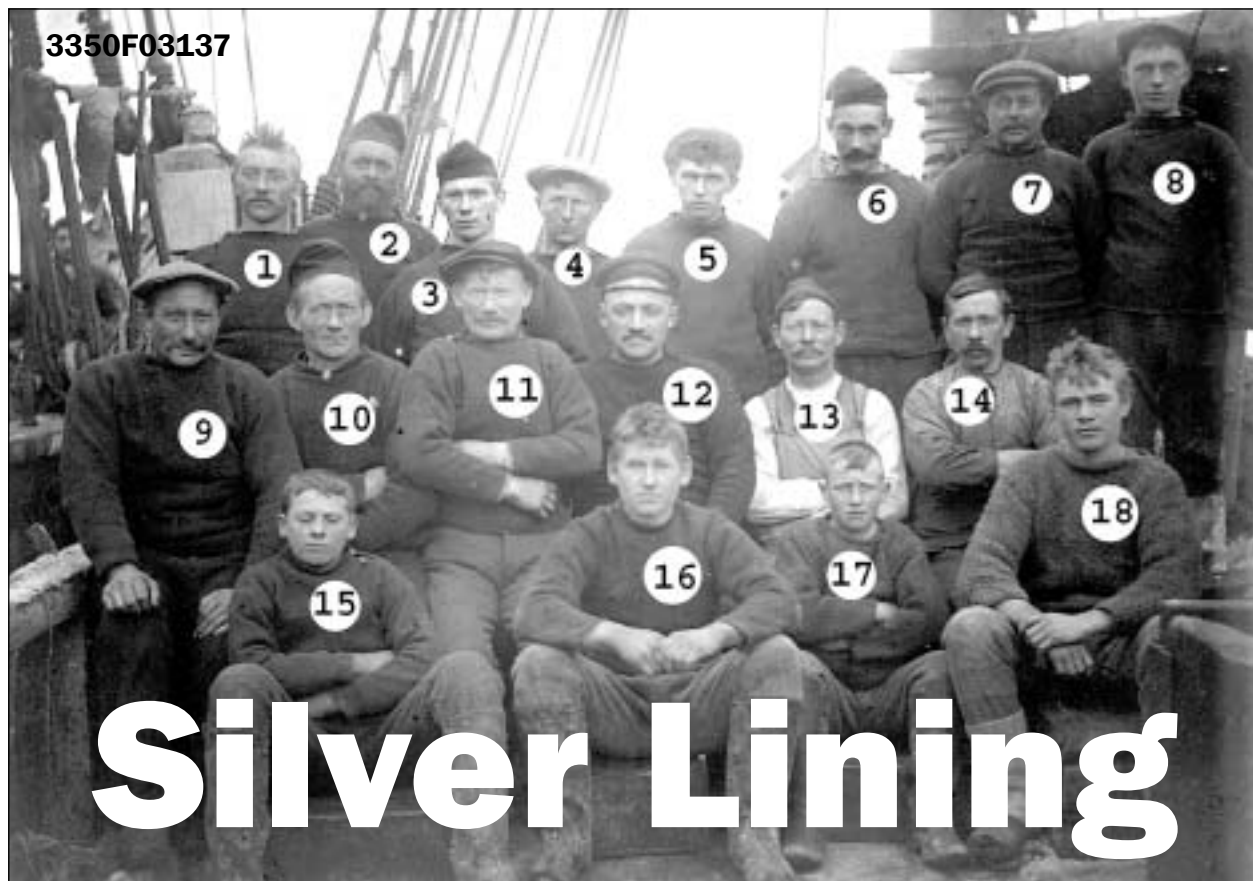
**SKIPSTIMBUR
& APTERING**

Vit átaka okkum alt arbeiði innan skipstimbura og aptering, so sum nýggja messu, brúgv ella lugar.

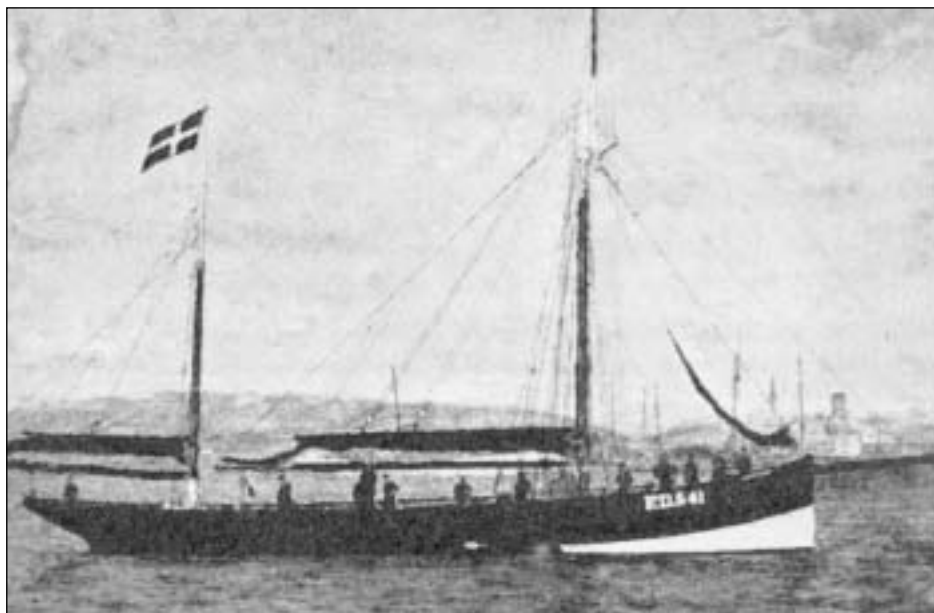
**Sp/f Skipstimbura
og aptering**

v/Jón Jacobsen · FO-470 Eiði · Tlf: 22 23 86

Manningarmyndin, 3350F03137, í seinasta blað er frá Silver Lining, sum Justines í Oyndarfirði átti. Myndin er frá 1924, og er tikin av Absalon Joensen. Manningin er henda:

1. Klæmint Hansen,
á Skeljalagnum, Sandur.	9. Kristian Johan Joensen, í Hoygarði-
num, Gjógv. Pápi Sigurð Joensen.
2. Kristian við Stein, Leirvík	10. Andreas Petur Klein, í Geil, Gjógv
3. Poul Erik Nólsoy Klein, Gjógv.	11. Friðrikur Klein,
Gjógv. Var beiggi Dánjal Klein.
4. Jóannes Dalsgaard,
í Gerðinum, Skálavík.	12. Hanus Højgaard, Havn, skipari.
5. Jákup Martin Johannesen,
Hellurnar, kendur sum
Hellumaðurin í Fuglafirði.	13. Andreas Andreassen,
"Gamla Danmark", Havn
6. Jákup Pauli Biskupstø,
í Ólastovu, Gjógv	14. Jóan Petur Vatnsdal, Sandur
7. Justinus Justinussen, Glyvvar	15. Hans J Hansen, í Horni, Gjógv
8. Jens Kristian Johannesen, Hellurnar.
Beiggi nr. 5. Doyði av tuberklum í
1928	16. Sofus Madsen,
hjá Rodmundi, Sandur
	17. Tollakur Andreassen, Havn
	18. Hans J Berg, Havn

Tað var Justines Ejdesgaard í Oyndarfirði, sum átti Silver Lining.

Silver Lining var bygd í 1885, og Justines keypti bana í 1920. Hann seldi bana til Dánjal við Misá í 1936. Seinni varð hon kend sum "Vørðan".

Ikki Normanner

Í seinasta blað hildu vit, at ovara manningarmyndin á síðu 22 kundi vera av Normanner. Tað var hon ikki. Kanningar hava víst, at myndin er frá 1924 við "Gudrun Zoega". Júst í 1924 tók Absalon Joensen tær nógvu av sínum manningarmyndum. Her skal bert skoytast uppí, at maður nr. 1 á teirri myndini var ikki kallaður Lítli, men Lítli Johan.

Vit hava fingið nøkur nøvn aftur, so tað nú bert restar eitt navn. Tey vit hava eru:

1. Johan Johansen, kallaður Lítli Johan, Niðri á Trøð, Strendur.
2. ókendur
3. Jógvan Johannesen, á Grund, Strendur.
4. Hans Andreassen, Hanus á Kýrheygnum, Haldarsvík
5. Kristian Johansen, vanligi róptur Gammi, í Stovugerði, Strendur.
6. Símun Danielsen, Úti í Húsi, Strendur.
7. Lassi Johansen, á Trønni, Strendur.
8. Poul Poulsen, í Trønni, Skála.

Stjørna í eitt kvøld, ella...?

"Tí at mong eru kallað, men fá eru útvøld" Matt.22,14

Kenda danska sangkappingin, "Stjørna í eitt kvøld" er nú aftur á skránni.

Undanfarin ár kundi einhvør tekna seg til kappingina, og so blivu nøkur útvøld.

Í ár eru nøkur útvøld frammanundan. Onnur fáa ikki møguleikan.

Hetta fekk meg at hugsa um líknisi, har Jesus líknaði himmiríkið við ein kong, sum gjørdi stórt brúðleyp fyri soninum.

Har síggja vit tað mótsættu mannagongdina.

Fyrst vóru nøkur útvøld boðin, frammanundan, enntá tvær ferðir, men vildu ikki koma.

Tá segði kongurin við sveinarnar: "Víst er tilgjørt til brúðleyps; men tey bodnu vóru tess ikki verd. Farið tit tí út á vegamótini og bjóðið í brúðleyp so mongum, sum tit hitta"

Tá tey bodnu, útvaldu, ikki hirdu at kom, gjørdu tey við líkasalu síni seg óverdugan til brúðleyp. Eftir tað gekk innbjóðingin út til øll.

Tey, sum tá komu, gjørdust "verd" og útvald í og við, at tey tóku móti innbjóðingini, og komu. Jesus endar líknisið við at siga: Tí at mong eru kallað, men fá eru útvøld"

Mong hava hoyrt og hoyra Jesu kall og innbjóðing, men vilja ikki koma til hansara.

Arbeiðið, familjan, pengarnir, umdømi, stoltleiki... forða teimum.

Tey verða tí ikki frelst.

Onnur fara at ivast tá tey hoyra Jesu kall og spyrja:

"Kallar hann veruliga meg? Eri eg verdur? Kann eg koma til hansara beint nú, so sum eg eri, her sum eg eri....?"

Guds orð svarar ja, uppá allar hesar spurningarnar.

Uppaftur onnur taka við gleði móti innbjóðingini og koma beinanvegin.

Ja til Jesus - er ja til himmiríkið. Líkasæla er eitt nei til Jesus - nei til himmiríkið.

Stjørna í eitt kvøld, gerast bara tann, við bestu røddini, bestu framförðsluni, bestu..., tann, sum dómarar og fjøldin velur út. Heiðurin er óivað uppiborðin.

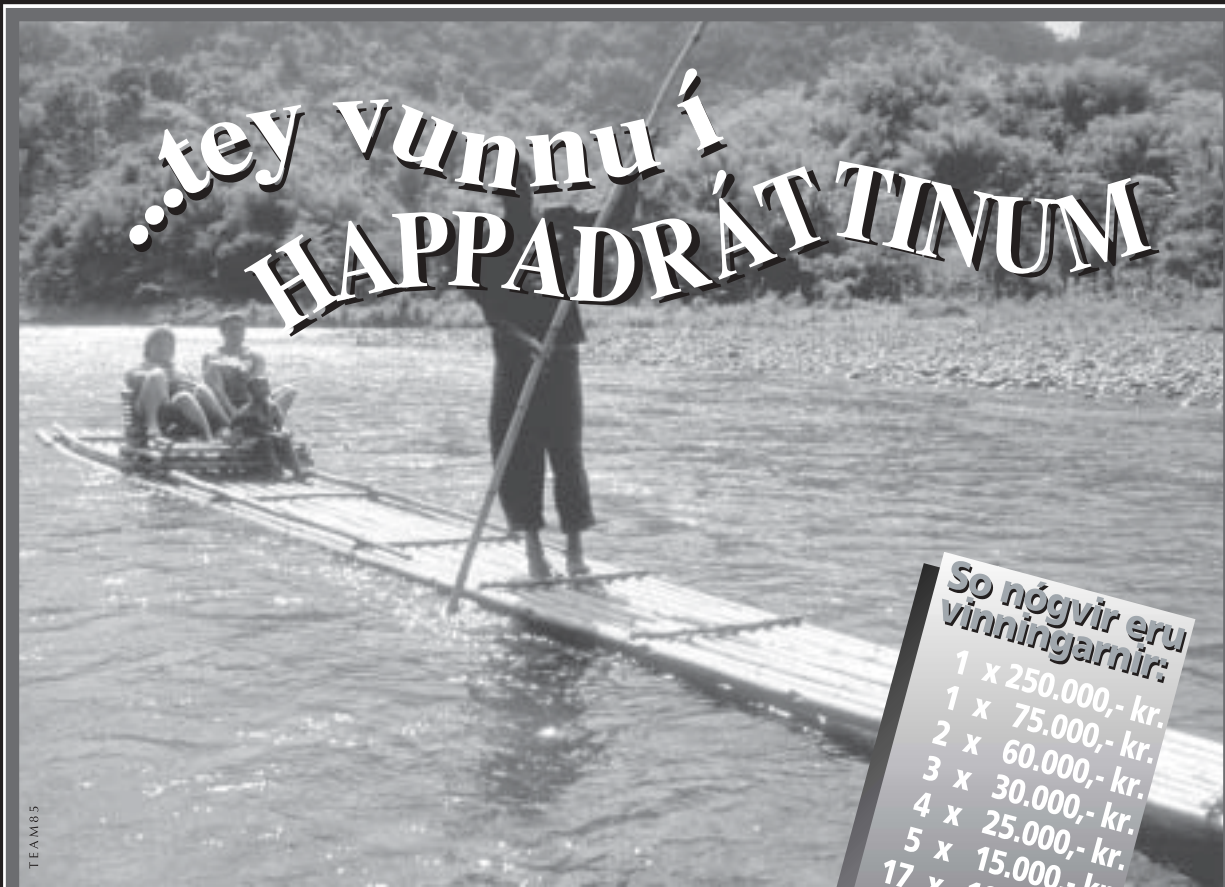
Tann, sum tekur móti Jesusi, móti innbjóðingini, verður frelstur - og harvið útvaldur.

Tí "so mongum, sum tóku ímóti honum, teimum gav hann mátt til at verða Guds børn, teimum, sum trúgva á navn hansara" Jóh.1,12

Hann verður av náði, fyri einki, ikki bara "stjørna" í eitt kvøld, men um ævir - um hann heldur út til endans.

Heiðurin er óuppiborðin.

*Náði at hann fann meg,
náði at hann vann meg,
;:náði, at hann bar meg heim til sín!;:
Ms.380*

Happadráttar-seðlarnir kosta:

1/1 seðil..... 200,-
1/2 seðil..... 100,-
1/4 seðil..... 50,-

Sølan til fyrra hálvár 2005 er byrjað.
70% av söluvirðinum fer til vinningar. Ongastaðni í ríkinum verður latið so nógv útaftur í vinningum.

Fyrsti dráttur verður 14. februar, annar dráttur 18. apríl og triðji dráttur verður 30. mai 2005.
Keypir tú seðilin áðrenn 3. februar 2005, er seðilin við í øllum drát-tunum.

Av ágóðanum fer 1/3 til ÍSF, og 2/3 verða settir í grunn ætlaður brekaðum.

Her fært tú happadráttarseðlarnar:

Jógvan Nybo
750 Viðareiði
Tel 45 10 93

Jana K. Mikkelsen
513 Syðrugøta
Tel 44 10 13

Hansa A. Hansen
440 Haldórsvík
Tel 42 33 79

Arngerð Davidsen
380 Sørvágur
Tel 33 31 61

Magna Kjærbaek
900 Vágur
Tel 37 34 02

Jonna Johannessen
740 Hvannasund
Tel 452013 / 752013

Marius Skaale
Mýravegur
620 Runavík
Tel 44 73 29

Gunn Joensen
350 Vestmanna
Tel 42 44 60

Helga Lauritsen
388 Mykines
Tel 33 29 31

Ebba Thomsen
850 Hvalba
Tel 37 51 41

Anna Norðoy
við Trøllagil 3
700 Klaksvík
Tel 45 76 68

Jóhanna Heinesen
480 Skála
Tel 44 10 51

Hjørleiv Poulsen
280 Hestur
Tel 32 80 39

Bjarni Dalsgaard
220 Skálavík
Tel 36 12 41

Óluva D. Persson
Áargeil 21
100 Tórshavn
Tel 31 47 91

Anna J. Ellingsgaard
470 Eiði
Tel 42 31 02

Miriann Dam
Lygnnes
410 Kollafjørður
Tel 42 10 61

Inga Joensen
360 Sandavágur
Tel 333039 / 333839

Ketty Andreasen
Øravíkarlið
800 Tvøroyri
Tel 37 12 08

Irena Jacobsen
Fútalág 36
100 Tórshavn
Tel 32 13 09
far 21 23 09

Rasmus N. Hansen
520 Leirvík
Tel 44 30 01

Marianna Ellefsen
370 Miðvágur
Tel 33 31 64

Hin føroyski HAPPADRÁTTURIN

Semingsuppskotið

Vit endurgeva samtykta semingsuppskotið millum
Føroya Fiskimannafelag og Førpva Reiðarafelag.

Sáttmálin millum:

Føroya Fiskimannafelag og Føroya Reiðarafelag

Til sáttmálan sum fór úr gildi 1. december 2004 verða gjørdar niðanfyrri standandi broytingar:

1. Viðv. § 2 Mynstring, uppsøgn og endurgjald

Reglurnar smb. § 2, verða at endurskoðað, soleiðis sum partarnir eru samdir um.

Í § 2, stk. 6 verður mánaðarendurgjaldið til kokk og dekkara roknað við støðið í arbeiðarasáttmálanum smb. hesum reglum: 8 tímalønir hjá arbeiðara x 21 dagar x 95 %. Smb. galdandi sáttmála er upphæddin í dag (8x100,80x21 x 0,95=16.087,68). Tað verður ikki roknað frítíðarløn av upphæddini.

2. Viðv. § 11. Reiðskapur

Í § 11, stk. 5 verða gjørdar fylgjandi broytingar:

Heimaleiðir

- b. (ikki partrolarar) verður strikað.
- c. "1 posi" verður broytt til "2 posar"
- d. "1 posi" verður broytt til "2 posar"

Djúpvatnstrolarar

- d. "1 posi" verður broytt til "2 posar"

3. Viðv. § 30 Tollfríar vørur

Verður "langfaraskip" broytt til "skip".

4. Viðv. § 40 Tíðaravmarkað seravtala

Avtalan verður at halda fram.

5. Viðv. § 46. Trolarar á ísfiskaveiðu

Í § 46 verður gjørt fylgjandi ískoytið:

Fyri partrolarar verður við støðið í manningartali uppá 7 til javnbýtis: 27 %

Minkar manningartalið, verður javnbýtisprocentið til kokk og dekkara at minkað við 0,25 %.

Broytingin í javnbýtisprocentið er treytað av at skipið hevur kryvjimaskinu.

6. Viðv. § 42. Uppsøgn

Hesin sáttmálin kann sigast upp við í minsta lagi 3. mánaða ávarðing til ein 1. december, fyrstu ferð 1. december 2006

Protokollat

1. Viðv. Brennioljuútreiðslum

Partarnir ásanna, at brennioljukostnaðurin kann hava týðandi ávirkan á raksturin hjá fiskiskipa-flotanum, og at tað undir ávísam umstøðum kann verða rímuligt, at hýran, í ávísan mun, verður ávirkað av heimsmarknaðarprísinum á brenniolju. Partarnir eru samdir um, í felag at lýsa viðurskiftini, til tess at hava neyðugt grundarlag til at viðgera spurningin til komandi sáttmálasamráðingar.

Um listaprísurin á brenniolju u/mvg og u/oljuavgjald fer uppum 2,90 kr. pr. litur í einum samanhangið tíðarskeiði uppá 30 dagar í sáttmálaskeiðinum, skulu sáttmálapartarnir taka upp samráðingar um møgulegt býti millum manning og reiðarar, av óvanliga høgu oljuprísunum. Frammanfyri standandi áseting er bert viðkomandi fyri teir skipabólkar har brennioljan ikki fer av óbýttum.

2. Viðv. tøku av livur

Har livur verður tikin, kunnu manning og reiðarar avtalað býtið sínamillum.

3. Viðv. trivnaði og arbeiði hjá manning millum túrar

Vísandi til sáttmálan § 10, stk. 2 skal leggjast dentur á, at tá skipið er í havn, skal manningin órógvast minnst møgulegt, tó soleiðis at neyðugt arbeiði verður útint.

4. Viðv. javnbýtisprocenti

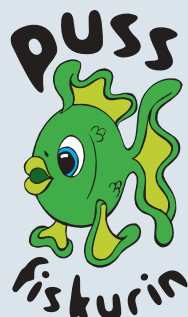
Vísandi til teir trupulleikar, sum Føroya Reiðarafelag hevur ávíst í smb. við, at lækkandi manningartal førir við sær hægri samlaðar hýruútreiðslur fyri reiðaran, eru partarnir samdir um at taka upp samráðingar í sáttmálaskeiðinum um eina skipan sum miðar fram í móti at lækkandi manningartal skal verða útreiðsluneutralt.

Gildi

Hesin sáttmáli kemur í gildi 1. februar 2005. Viðv. 5. broti er hetta treytað av, at hini manningarfeløgini gera sáttmála um tilsvarandi broytingar í javnbýtisprocenti.

Tórshavn, 17. januar 2005

Føroya Fiskimannafelag
Føroya Reiðarafelag

Ein dýrandi fullur maður varð steðgaður av einum lögreglumanni, sum spyr eftir koyrikortinum.

- Koyrikortið? Sig mær, hvussu nógv koyrikort heldur tú, at eg havi? Tygum tóku jú eitt frá mær í síðstu viku...!

- Hvussu nevndist ver móðir Adam?
- Hann hevði onga. Hann var jú í Paradís!

Læknin spurdi sjúklingin, sum gramdi seg um knæið:

- Haltar tú altíð?
- Nei, bara tá eg gangi!

Fyrsti skúladagur var og sonur reiðaran, var millum teirra, ið byrjaðu í skúlanum.

Tá ið hann sá skúlastovuna, segði hann misnøgdur:

- Bara træbeinkir! Og hetta kalla tit 1. klassa!

Tvær vinkonur mótast í dansinum:

- Heldur tú, at Sámál elskar meg? Spyr onnur.

- Ja, hví ikki? Skuldi tú verið nakað undantak? Letur í hinari.

Gamli maðurin sat og filosoferaði:

Tvey konufólk hava gjørt mær lívið súrt. Tann fyrsta rýmdi frá mær; hin bleiv verandi!

Tú ert vaksni, tá ið tú ikki veksur meiri upp eftir, men bara út eftir...!

Valdemar Lutzen 100 ár: Pápi og tveir synir hava arbeitt í 150 ár!

Í seinasta mánað vóru 100 ár liðin, síðan Valdemar Lutzen byrjaði sítt virksemi. Í hesum sambandi var seinasta leygardag skipað fyri almennari samkomu í fabrikkini hjá Østrøm, har virksemið byrjaði. Har var heilt fitt av fólki komið saman. Nóg av teimum vóru verandi og fyrrverandi starvsfólk. Og her gekk rættiliga sjón fyri søgn, hvussu væl fólk hava trivist á hesum arbeiðsplássinum. Tað elsta fyrrverandi starvsfólkið var tann 93 ára gamli Johan Olsen, á Lava. Hann arbeiddi hjá Valdemar Lutzen í ikki færri enn 57 ár.

Afturat hesum arbeiddi pápa hansara Andreas her í 60 ár, og beiggi hansara Palli arbeiddi í 30. Hesir triggir hava tískil arbeitt hjá Valdemar Lutzen í umleið 150 ár. Vit vita ikki um hetta er met, men tað kann ikki vera langt frá.

Á samkomuni varð greitt frá teirri spennandi søguni hjá so væl "fabrikkini" sum hjá Valdemar Lutzen, sum hevur verið ein heilt serligur persónur bæði sum vinnulívsmaður og sum menniskja. Hesa søgu fara vit at aftur til í komandi blað, men hesa ferð hava vit nakrar myndir frá samkomuni.

Her síggja vit tveir rættiligar veteranar saman við Ásu Lutzen, sum er gift við Kim hjá Mogens. Vinstrumegin Ásu er tann 92 ára gamla Eva Thomsen, ættað úr Horni í Havn. Hon arbeiddi hjá Valdemar sum ung. Og høgrumegin tann 93 ára gamli Johan á Lava, sum arbeiddi hjá Valdemar í 57 ár.

Tað vóru eisini fleiri møtt upp, sum eru uppvaksin í grannalagnum. "Fabrikkini" var eitt spennandi spælipláss!

Her eru triggir "rættir" havnarmenn. Fr. Ramus Rasmussen, Hákun Mortensen og Birgar Johannesen.

T.b. Sonja, fødd Egholm, saman við manninum Poul Danielsen t.v. Í miðjuni borgmeisterin, sum er giftur við systir Sonju. Sonja Egholm var annars einaferð eitt kent skipanavn. Tað var nevnlíga pápin, sum kallaði dótrina upp! Sonja arbeiddi í sínum ungu døgum hjá Valdemar Lützen.